

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

ННІ/факультет	<i>інститут економіки та бізнес-освіти</i>
Кафедра	<i>фінансів і бухгалтерського обліку</i>
Спеціальність	<i>072 «Фінанси, банківська справа та страхування»</i>
Форма навчання	<i>заочна</i>

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

Белякової Тетяни Віталіївни

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

на тему

***Формування та напрями використання фінансових
ресурсів підприємства***

(повна назва теми)

за матеріалами

Компанії «Кернел»

(повна назва бази дослідження)

науковий керівник

д.е.н., проф.

*(наук. ступінь, вчене
звання)*

(підпис)

І.П. Васильчук

(прізвище, ініціали)

Робота допущена до захисту в ЕК

Протокол засідання кафедри

від *16 червня* 2025р. № *13*

Завідувач кафедри

(підпис)

к.е.н., доцент

*Наук. ступінь, вчене звання
прізвище*

О.В.Неізвестна

Ініціали,

ЗАЯВА

Я, Белякова Тетяна Віталіївна, засвідчую, що кваліфікаційна бакалаврська робота на тему: «Формування та напрями використання фінансових ресурсів підприємства» написана мною самостійно. Робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

18.06.2025

дата

Т.В. Белякова

підпис

ініціали, прізвище

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ**

ННІ/факультет	<i>інститут економіки та бізнес-освіти</i>
Кафедра	<i>фінансів і бухгалтерського обліку</i>
Спеціальність	<i>072 «Фінанси, банківська справа та страхування»</i>
Форма навчання	<i>заочна</i>

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри _____ *О.В.Неізнєстна*
(підпис) (Прізвище, ініціали)
« 04 » квітня 2025 року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ БАКАЛАВРСЬКУ РОБОТУ**

1. Тема роботи **Формування та напрями використання фінансових ресурсів підприємства**

Керівник роботи: д.е.н, проф. І.П. Васильчук
затверджені наказом закладу вищої освіти від «04» квітня 2025 р. № 229-ст

2. Строк подання здобувачем роботи до «07» червня 2025 р.

3. Зміст кваліфікаційної роботи, об'єкт, предмет та мета дослідження:

Розділ 1.

Теоретико - методичні основи аналізу фінансових ресурсів підприємства

Розділ 2.

Аналіз формування, розміщення та ефективності використання фінансових ресурсів компанії (на прикладі Компанії «Кернел»)

Розділ 3.

Напрями вдосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства

Об'єкт дослідження: фінансова діяльність Компанії «Кернел».

Предмет дослідження:
фінансові ресурси підприємства

Мета кваліфікаційної роботи:

надати рекомендацій щодо оптимізації структури фінансових ресурсів підприємства та підвищення ефективності використання фінансових ресурсів

5. Дата видачі завдання « 04 » квітня 2025р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів КБР	Строк виконання етапів роботи	Відмітка керівника про виконання етапів (дата, підпис)
1	Підготовка розділу 1	до 11.04.2025	виконано
2	Підготовка розділу 2	до 02.05.2025	виконано
3.	Підготовка розділу 3	до 23.05.2025	виконано
4	Отримання відгуку від наукового керівника	до 07.06.2025	виконано
5	Подання кваліфікаційної роботи на перегляд завідувачу кафедри	до 10.06.2025	виконано
6	Реєстрація завершеної кваліфікаційної роботи	до 13.06.2025	Реєстраційний № _____ « 13 » червня 2025 р.
7	Попередній захист кваліфікаційної роботи на кафедрі	14.06.2025	виконано
8	Підготовка до захисту в ЕК	до 20.06.2025	

Завдання підготував науковий керівник

_____ (підпис) І.П. Васильчук (прізвище та ініціали)

Завдання одержав

_____ (підпис) Т.В. Белякова (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Белякова Тетяна Віталіївна. Формування та напрями використання фінансових ресурсів підприємства. – Кваліфікаційна бакалаврська робота.

Кваліфікаційна робота присвячена розгляду теоретичних та практичних питань аналізу фінансових ресурсів підприємства. Розглянуто сутність та значення фінансових ресурсів в діяльності підприємства, наведено їх класифікацію та надано характеристику основних складових, узагальнено методи та наведено методику їх аналізу.

В аналітичному розділі надано характеристику особливостей діяльності агропромислової Компанії «Кернел» та надано оцінку впливу чинника війни на показники її діяльності; здійснено аналіз формування фінансових результатів Компанії як власного внутрішнього джерела фінансових ресурсів, проведено аналіз джерел формування фінансових ресурсів Компанії та напрямків і ефективності використання залучених фінансових ресурсів, визначено основні проблеми у діяльності Компанії Кернел.

В рекомендаційному розділі за результатами проведеного аналізу Компанії «Кернел» запропоновані рекомендації щодо оптимізації структури джерел фінансування та її активів згідно правил фінансування, здійснено обрахунок пропонованих заходів та зроблено аналіз впливу рекомендацій на показники ефективності та фінансового стану; розроблено прогнози щодо динаміки основних показників згідно існуючих трендів та макроекономічної ситуації.

Ключові слова: фінансові ресурси, власний капітал, позиковий капітал, оборотні активи, робочий капітал, фінансовий цикл

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	7
Розділ 1. Теоретико - методичні основи аналізу фінансових ресурсів підприємства	9
1.1. Фінансові ресурси підприємства: сутність, роль, складові та класифікація	9
1.2. Методика аналізу фінансових ресурсів підприємства	20
Висновки до розділу 1	24
Розділ 2. Аналіз формування, розміщення та ефективності використання фінансових ресурсів компанії (на прикладі Компанії «Кернел»)	26
2.1. Характеристика Компанії «Кернел» та особливостей її діяльності під час війни	26
2.2. Аналіз формування фінансових результатів Компанії	35
2.3. Аналіз формування фінансових ресурсів Компанії	41
2.4. Аналіз напрямів інвестування та ефективності використання фінансових ресурсів Компанії	47
Висновки до розділу 2	53
Розділ 3. Напрями вдосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства	55
3.1. Рекомендації з оптимізації структури фінансових ресурсів Компанії «Кернел» з метою дотримання правил фінансування	55
3.2. Прогнозування обсягів фінансових ресурсів Компанії «Кернел» та показників ефективності їх використання	65
Висновки до розділу 3	69
ВИСНОВКИ	72
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	78
ДОДАТКИ	82

ВСТУП

Фінансові ресурси є одним із ключових елементів діяльності будь-якого підприємства, забезпечуючи його функціонування, розвиток та стійкість у змінних економічних умовах. Вони відіграють вирішальну роль у забезпеченні виробничого процесу, оплаті праці персоналу, фінансуванні маркетингових та дослідницьких заходів, впровадженні інновацій, а також у підтримці ліквідності та платоспроможності компанії.

Раціональне управління фінансами дозволяє підприємствам розподіляти ресурси відповідно до пріоритетів, оптимізувати витрати, уникати необґрунтованих фінансових ризиків та забезпечувати стабільне зростання. Ефективне управління фінансовими ресурсами дозволяє підприємствам не лише досягати своїх стратегічних цілей, але й адаптуватися до викликів сучасного світу, зокрема до кризових ситуацій, таких як війна. Саме тому грамотне управління фінансовими ресурсами підприємства є запорукою його виживання та розвитку у складних умовах.

Питаннями управління фінансовими ресурсами досліджувалося багатьма провідними українськими вченими та молодими науковцями, зокрема такими як Д. Аранчій, І. Бланк, Л. Бражник, О. Гудзь, П. Стецюк, О. Малій, А.М. Поддєрьогін та багатьма іншими дослідниками. Однак важливим і актуальним є вивчення аспектів впливу війни на підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства та вдосконалення управління ними.

Предметом дослідження у кваліфікаційній роботі є фінансові ресурси підприємства. Об'єктом дослідження є фінансова діяльність Компанії «Кернел». Мета кваліфікаційної роботи - надати рекомендацій щодо оптимізації структури фінансових ресурсів підприємства та підвищення ефективності використання фінансових ресурсів. Для досягнення мети передбачається вирішити наступні задачі:

дослідити економічний зміст, роль, складові та класифікацію фінансових ресурсів підприємства;

визначити методiku аналізу фінансових ресурсів підприємства;

надати характеристику Компанії «Кернел» та особливостей її діяльності під час війни;

здійснити аналіз формування фінансових результатів Компанії;

здійснити аналіз формування фінансових ресурсів Компанії;

провести аналіз напрямів інвестування та ефективності використання фінансових ресурсів Компанії;

запропонувати та обрахувати рекомендації з оптимізації структури фінансових ресурсів Компанії Кернел з метою дотримання правил фінансування;

здійснити прогнозування обсягів фінансових ресурсів Компанії Кернел та показників ефективності їх використання.

Інформаційною основою для проведення дослідження була фінансова звітність Компанії «Кернел» за 2022-2024 роки, позаоблікові дані, матеріали з пояснювальної записки до річного звіту та офіційного сайту компанії.

Методами дослідження у кваліфікаційній роботі є загальнонаукові методи – аналіз, синтез, групування; методи економічного аналізу – факторний аналіз, спеціальні методи і прийоми фінансового аналізу - горизонтальний аналіз, вертикальний аналіз, аналіз фінансових коефіцієнтів; методи графічного аналізу.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Фінансові ресурси підприємства: сутність, роль, складові та класифікація

Фінансові ресурси підприємства є основою його економічної діяльності, забезпечуючи можливість функціонування, розвитку та досягнення стратегічних цілей. Вони забезпечують матеріальну базу для всіх процесів, пов'язаних із виробництвом, реалізацією продукції, модернізацією основних засобів, інноваційною діяльністю та соціальними ініціативами. Фінансові ресурси дозволяють підприємству своєчасно оплачувати витрати на сировину, енергоносії, заробітну плату, податки, а також здійснювати платежі за кредитами й інвестиційними програмами. Наявність достатнього обсягу фінансових ресурсів є передумовою платоспроможності підприємства, його фінансової стабільності, здатності протистояти кризам та ефективно реагувати на ринкові зміни. Водночас дефіцит ресурсів може призвести до порушення господарського циклу, зростання кредиторської заборгованості та зниження довіри з боку партнерів і кредиторів.

У науковій літературі це поняття трактується по-різному, що свідчить про його багатогранність та важливість. Узагальнено, фінансові ресурси підприємства визначаються як сукупність грошових коштів, які формуються з різних джерел і використовуються для забезпечення господарської діяльності. Так, Лайко П., Мних М. фінансові ресурси підприємства – «це сукупність грошових коштів у фондovій, нефондовій або матеріальній формі, які призначені для виконання фінансових зобов'язань, здійснення поточних витрат і витрат на забезпечення розширеного відтворення» [26]. Підтримує цю думку Гудзь О., який трактує фінансові ресурси як «сукупність усіх

високоліквідних наявних активів, які перебувають у розпорядженні підприємства та призначені для виконання фінансових зобов'язань і розширеного відтворення, пов'язуючи їх обсяг та склад із платоспроможністю підприємства» [16]. Так само Герман М. зазначає, що «фінансові ресурси є основою для функціонування бізнесу, забезпечуючи його здатність задовольняти потреби споживачів» [15]. Науковці Катан Л. І. та Сидоренко А.І. пропонують «уточнити це поняття: фінансові ресурси підприємства - це кошти, що знаходяться в розпорядженні підприємства і до яких належать усі грошові фонди і та частина грошових коштів, яка використовується у нефондовій формі на певну дату» [23].

Бражник Л., Аранчій Д., та Чоп В. акцентують увагу на специфіці фінансових ресурсів, яка, на їх думку «полягає в тому, що вони мають розподільний характер, вступають в грошовій формі, відображають формування і використання різних видів прибутків і нагромаджень суб'єктів господарювання та є ключовою складовою фінансового потенціалу підприємства» [10]. Джерелейко С., Лопатовський В. та Шпильовий В. також виділяють специфіку фінансових ресурсів і наголошують на такій особливості як їх матеріальна форма: «дана особливість характерна фінансам будь-якої економічної системи, але в різних системах можуть застосовуються різні форми та методи їх утворення і розподілу» [17].

Інші науковці акцентують увагу на тому, що ці ресурси включають як власні, так і залучені кошти, які спрямовуються на поточні витрати, інвестиції та інші потреби. Так, Джерелейко С., Лопатовський В. та Шпильовий В. «формування та використання фінансових ресурсів на підприємствах – це процес утворення грошових фондів для фінансового забезпечення операційної та інвестиційної діяльності, виконання фінансових зобов'язань перед державою та іншими суб'єктами господарювання» [17].

Також серед українських науковців існує дискусія щодо класифікації та управління фінансовими ресурсами. Одні дослідники пропонують класифікувати ресурси за джерелами формування (власні, позикові,

залучені), інші — за напрямками використання (виробничі витрати, інвестиції, резерви). Зокрема, Бражник Л.В. вказує, що «в економічній теорії існують різні схеми групування фінансових ресурсів підприємств. Найбільш поширеною є класифікація фінансових ресурсів за джерелами формування на власні та залучені (позиковий капітал та кредиторська заборгованість, або сталі пасиви)» [9]. А Дорогань В.К., Томілін О.О. та Гаврилова О.А. наголошують, що «для ефективного управління фінансовими ресурсами необхідно здійснювати оцінювати їх структури, ідентифікувати та досліджувати основні фактори, які впливають або можуть впливати на їх формування (для суб'єктів підприємництва такими факторами можуть бути структура та ліквідність активів, плата за користування залученими ресурсами) тощо» [19].

Також обговорюється роль фінансового менеджменту у забезпеченні ефективного використання цих ресурсів. Так, Стецюк П. вказує, що «у економічній теорії визначення фінансових ресурсів також подається з огляду на фінансовий менеджмент, що заснований на підходах руху грошових потоків, де фінансові ресурси тлумачаться як сукупність грошових надходжень і доходів, що формуються під час заснування підприємства і в процесі його діяльності, а також мобілізованих на фінансовому ринку, призначених для розвитку виробництва, виконання фінансових зобов'язань, фінансування поточних витрат і створення резервів» [33].

На підставі узагальнення всіх визначень будемо трактувати фінансові ресурси підприємства як сукупність грошових доходів і надходжень, які знаходяться у його розпорядженні й використовуються для забезпечення господарської діяльності, виконання фінансових зобов'язань, розширення виробництва та соціального розвитку. Це не просто кошти на рахунках чи в касі, а всі джерела фінансування, що можуть бути мобілізовані підприємством у межах його фінансової політики.

Фінансові ресурси формуються як за рахунок власних надходжень підприємства, так і через залучення зовнішнього капіталу. Насамперед, вони

виконують як функцію обслуговування поточних витрат, так і стратегічну функцію — підтримку інвестиційної активності та забезпечення довгострокового розвитку. Можна виділити наступні ключові функції фінансових ресурсів для забезпечення діяльності підприємства:

- **Забезпечення ліквідності:** підтримка здатності підприємства виконувати свої зобов'язання.

- **Фінансування інвестицій:** розвиток виробництва, впровадження інновацій.

- **Формування резервів:** створення фінансової подушки для непередбачених ситуацій.

Процес управління фінансовими ресурсами підприємства передбачає такі процеси як їх формування, розміщення в активи та використання.

Формування фінансових ресурсів — це процес залучення грошових коштів з різних джерел для фінансування діяльності підприємства. Від джерел, структури й умов отримання фінансових ресурсів безпосередньо залежить фінансовий стан підприємства. Традиційно фінансові ресурси підприємства залучають із таких основних джерел (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Джерела формування фінансових ресурсів

№	Джерела	Вид фінансового ресурсу
1.	Власні джерела	Прибуток від основної діяльності. Амортизаційні відрахування. Доходи від продажу активів.
2.	Позикові джерела	Банківські кредити. Облігаційні позики. Лізинг.
3.	Залучені джерела	Інвестиції від акціонерів. Гранти та субсидії. Надходження з цільових фондів.

Джерело: складено автором за [14, 17, 18]

Для формування фінансових ресурсів підприємства використовують різні методи їх залучення відповідно до особливостей джерел, зокрема особливо важливим є форма самофінансування (табл.1.2).

Таблиця 1.2

Методи формування фінансових ресурсів

	Метод	Особливості
1.	Самофінансування	Реінвестування прибутку, створення резервів
2.	Залучення капіталу	Емісія акцій та облігацій, залучення приватних та венчурних інвесторів
3.	Кредитування	Банківські кредити, лізинг
4.	Державна підтримка	Гранти, пільгові кредити

Джерело: складено автором за [6, 9, 11, 23]

Отже, підприємство може залучати фінансові ресурси як із внутрішніх джерел, так і ззовні. Серед ключових способів залучення — реінвестування прибутку, емісія акцій, отримання кредитів у фінансових установах, участь у державних або міжнародних програмах фінансування, укладання угод з венчурними фондами або приватними інвесторами. Вибір певного джерела фінансування залежить від стратегії розвитку, фінансового стану підприємства, вартості капіталу та рівня ризику.

Так, власні джерела фінансування — це кошти, які підприємство формує самостійно, без залучення зовнішніх кредиторів чи інвесторів. Вони забезпечують фінансову незалежність та стабільність підприємства.

Власні фінансові ресурси підприємства — це частина його фінансових ресурсів, яка формується за рахунок внутрішніх джерел, що належать підприємству на правах власності та не підлягають поверненню іншим сторонам. Вони забезпечують фінансову незалежність, є основою власного капіталу і використовуються для покриття поточних та інвестиційних потреб підприємства [6, 9, 25]. Власні ресурси виконують критично важливі функції у фінансовій системі підприємства:

- Формують фінансову незалежність і знижують залежність від зовнішніх кредиторів.

- Забезпечують початкове фінансування (на етапі створення підприємства).

- Покривають поточні та інвестиційні витрати, особливо коли доступ до позикових ресурсів обмежений.

- Підвищують інвестиційну привабливість підприємства — чим більша частка власного капіталу, тим вища довіра інвесторів.

- Захищають у кризових ситуаціях — власні резерви дозволяють підтримувати стабільність при падінні виручки чи прибутку [6, 25].

До основних складових власних фінансових ресурсів відносять наступні (табл.1.3).

Таблиця 1.3

Основні складові власних джерел фінансування

Складова	Опис
Статутний (зарєєстрований) капітал	Фінансові ресурси, сформовані за рахунок внесків засновників підприємства. Це може бути грошовий капітал, матеріальні активи або інші ресурси, які використовуються для запуску діяльності підприємства.
Нерозподілений прибуток	Частина прибутку, яка залишається після виплати дивідендів та використовується для реінвестування в розвиток підприємства.
Амортизаційні відрахування	Кошти, які накопичуються для відновлення основних засобів та нематеріальних активів. Вони забезпечують фінансування модернізації та оновлення виробничих потужностей.
Додатковий капітал	Ресурси, отримані внаслідок переоцінки активів, продажу акцій за ціною, що перевищує номінальну вартість, або інших операцій, які збільшують власний капітал.
Резервні фонди	Кошти, які формуються для покриття ризиків, непередбачених витрат або фінансування стратегічних проєктів.

Джерело: складено автором за [6, 25, 29]

До основних переваг використання власних фінансових ресурсів слід віднести наступні:

- Фінансова незалежність. Підприємство не залежить від зовнішніх кредиторів.

- **Стабільність.** Власні кошти забезпечують довгострокову фінансову стійкість.

- **Гнучкість.** Можливість самостійно розпоряджатися ресурсами без додаткових зобов'язань [6, 9].

Однак підприємства, які використовують лише власні кошти, обмежують свої можливості для розширення. Тому підприємства вигідно залучати позикові фінансові ресурси.

Позикові джерела фінансування — це кошти, які підприємство отримує від зовнішніх кредиторів на умовах платності, терміновості та зворотності. Вони дозволяють підприємству покривати тимчасову нестачу власних ресурсів або фінансувати масштабні проекти. Позикові фінансові ресурси — це тимчасово залучені грошові кошти, які підприємство отримує на умовах повернення, платності й строковості для фінансування своєї господарської діяльності [6]. На відміну від власних ресурсів, позикові кошти не належать підприємству, але дозволяють тимчасово розширити фінансові можливості.

До основних складових позикових фінансових ресурсів відносять наступні (табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Основні складові позикових джерел фінансування

№	Складова	Опис
1.	Банківські кредити	Кошти, отримані від банків на визначений термін під певний відсоток. Можуть бути короткостроковими або довгостроковими.
2.	Облігаційні позики	Фінансування через випуск облігацій, які купують інвестори. Підприємство зобов'язується повернути кошти з відсотками.
3.	Комерційні кредити	Кредити, які надаються постачальниками товарів або послуг у вигляді відстрочки платежу.
4.	Лізинг	Фінансування через оренду обладнання або інших активів з правом викупу.
5.	Інші позики	Можуть включати державні кредити, міжнародні гранти або фінансування від інших організацій.

Джерело: складено автором за [6, 17, 18]

Позикові ресурси відіграють важливу роль у забезпеченні фінансової гнучкості, мобільності та розвитку підприємства, зокрема:

- Забезпечують доступ до додаткових фінансових ресурсів, особливо коли внутрішні джерела обмежені.
- Сприяють реалізації масштабних інвестиційних проєктів без необхідності залучати нових власників (розмивання капіталу).
- Покривають тимчасові касові розриви, забезпечують стабільність грошових потоків.
- Дають можливість швидко реагувати на ринкові можливості, забезпечуючи оперативність управлінських рішень.

Всі позикові кошти класифікують за наступними ознаками (табл. 1.5).

Таблиця 1.5

Класифікація позикових джерел фінансування

№	Критерії класифікації	Типи джерел
1.	За строками використання	Короткострокові (до 1 року), довгострокові (понад 1 рік).
2.	За формою залучення	Грошові (кредити, позики), товарні (комерційні кредити).
3.	За джерелами походження	Внутрішні (банківські кредити), зовнішні (міжнародні гранти, інвестиції).
4.	За умовами надання	Пільгові (державні програми), стандартні (ринкові умови).

Джерело: складено автором за [6, 21, 23]

До переваг позикових джерел фінансування науковці відносять наступні:

- Швидкий доступ до коштів. Можливість оперативно отримати необхідні ресурси.
- Масштабування бізнесу. Фінансування великих проєктів без залучення власного капіталу.
- Гнучкість. Різноманітність форм і умов залучення.

Можливо порівняти як переваги та недоліки залучення власних та позикових коштів для підприємства, так і за такими критеріями як фінансовий ризик та гнучкість (табл. 1.6).

Таблиця 1.6

Порівняння позикових і власних джерел фінансування

Параметр	Власні джерела фінансування	Позикові джерела фінансування
Вигоди	- Фінансова незалежність.	- Швидкий доступ до необхідних коштів.
	- Відсутність зобов'язань перед кредиторамі.	- Можливість фінансування великих проектів без ризику втрати контролю над бізнесом.
	- Довгострокова стабільність завдяки власним резервам.	- Різноманітність форм залучення (кредити, лізинг, облігації).
Недоліки	- Обмежена сума доступних ресурсів, що може стримувати розвиток.	- Залежність від зовнішніх джерел і кредиторів.
	- Ризик недостатньої ліквідності через нестачу власних коштів.	- Висока вартість фінансування через відсоткові ставки і комісії.
	- Потребує тривалого накопичення для формування значних резервів.	- Ризик фінансової нестабільності при невдало розрахованому борговому навантаженні.
Фінансовий ризик	Низький: власні кошти не створюють боргових зобов'язань.	Високий: при невиплаті боргів можливі юридичні та фінансові наслідки.
Гнучкість	Обмежена: ресурси залежать від прибутковості та резервів.	Висока: можна швидко залучити кошти на конкретні цілі.

Джерело: складено автором

Таким чином, обидва типи джерел фінансування мають свої переваги і недоліки. Власні джерела забезпечують стабільність і незалежність, тоді як позикові джерела дозволяють підприємству швидко масштабуватися та реалізовувати масштабні проекти. Оптимальний вибір залежить від фінансової ситуації, стратегії та цілей підприємства.

Після залучення коштів підприємство повинно ефективно ними розпоряджатися, тобто інвестувати у дохідні й стратегічно важливі напрями. Неефективне або помилкове використання ресурсів здатне серйозно підірвати фінансовий стан.

а) Інвестиції в основні засоби та інновації.

- Сприяють зростанню продуктивності, зменшенню витрат, підвищенню конкурентоспроможності, що покращує загальну рентабельність активів.

- Але потребують значних витрат і можуть тимчасово погіршити ліквідність, якщо не супроводжуються зростанням обсягів реалізації.

б) Напрями з коротким фінансовим циклом (оборотний капітал).

- Інвестування в запаси, дебіторську заборгованість, операційну діяльність забезпечує безперервність бізнес-процесів.

- Низький рівень оборотного капіталу призводить до дефіциту грошових коштів і порушення платіжної дисципліни.

в) Фінансові інвестиції (цінні папери, депозити).

- Якщо обрані вдало, дозволяють отримати додатковий дохід і зберегти кошти в умовах інфляції. Але не повинні відволікати кошти від основної діяльності, особливо в період нестачі ліквідності.

Фінансові ресурси безпосередньо впливають на ліквідність, платоспроможність, рентабельність і фінансову стабільність підприємства. Зокрема, фінансовий стан підприємства формується на стику джерел фінансових ресурсів і ефективності їх використання [15, 20].

Залучення дешевих і стабільних ресурсів ще не гарантує фінансового добробуту, якщо кошти не будуть розміщені розумно. Водночас навіть обмежені фінансові ресурси, за умови виваженого інвестування, можуть забезпечити зростання ефективності та довгострокову стабільність. Саме тому управління фінансовими ресурсами має спиратися на комплексну оцінку впливу кожного рішення на ключові показники фінансового стану: ліквідність, рентабельність, фінансову стійкість і ділову активність (табл. 1.7).

Таблиця 1.7

Чинники формування і використання фінансових ресурсів, які впливають на фінансовий стан підприємства

Фактор	Вплив на фінансовий стан
Висока частка власного капіталу	Підвищення фінансової стабільності
Надмірне кредитне навантаження	Зростання ризику банкрутства, зниження платоспроможності
Раціональне інвестування у виробництво	Підвищення рентабельності, конкурентоспроможності
Неефективне розміщення коштів (наприклад, заморожені запаси)	Погіршення ліквідності, уповільнення оборотності
Надлишок короткострокових боргових зобов'язань	Ризик дефолту й зниження кредитного рейтингу

Джерело: складено автором за [15, 21, 29]

Раціональна структура джерел фінансування з оптимальним поєднанням власного і позикового капіталу сприяє зниженню вартості капіталу й підвищенню прибутковості. Водночас неефективне використання ресурсів або надмірна кредитна залежність можуть призвести до фінансових ризиків, порушення платоспроможності й зниження інвестиційної привабливості підприємства [28].

Напрями формування та використання фінансових ресурсів підприємства тісно пов'язані між собою, оскільки вони визначають фінансову стратегію підприємства, його здатність досягати поставлених цілей та дотримуватися фінансової рівноваги. Цей зв'язок також впливає на дотримання ключових правил фінансування, таких як «золоте» правило фінансування, правило балансу та правило вертикальної структури балансу.

Напрями формування та використання фінансових ресурсів повинні бути гармонійно узгоджені, щоб забезпечити дотримання ключових правил фінансування. Це дозволяє підприємству підтримувати фінансову рівновагу, знижувати ризики та ефективно досягати стратегічних цілей.

1. *«Золоте» правило фінансування.*

Вимагає узгодження строків залучення фінансових ресурсів зі строками їх використання. Наприклад, довгострокові активи повинні фінансуватися за рахунок довгострокових джерел, таких як власний капітал або довгострокові кредити. Забезпечує стабільну ліквідність, дозволяючи підприємству своєчасно виконувати фінансові зобов'язання. Недотримання цього правила може призвести до дефіциту коштів або перевищення боргового навантаження, що негативно впливає на платоспроможність.

2. *Правило балансу.*

Передбачає, що загальна сума активів повинна дорівнювати загальній сумі пасивів. Це забезпечує фінансову рівновагу підприємства. Вимагає, щоб джерела фінансування відповідали напрямам використання ресурсів. Гарантує фінансову рівновагу, що є основою для стабільного

функціонування підприємства. Порушення цього правила може спричинити фінансову нестабільність, зниження довіри інвесторів та кредиторів.

3. *Правило вертикальної структури балансу.*

Орієнтується на співвідношення власного і позикового капіталу. Наприклад, високий рівень позикового капіталу може збільшити ризик фінансової нестабільності. Вимагає оптимального співвідношення між власними та позиковими джерелами для забезпечення фінансової стійкості. Забезпечує фінансову стійкість, дозволяючи підприємству маневрувати ресурсами та знижувати ризики. Надмірне використання позикового капіталу може збільшити фінансові ризики, тоді як недостатнє використання може обмежити можливості розвитку [8-10].

Отже, дотримання правил фінансування, яке передбачає узгодження активів та джерел їх фінансування, має вирішальний вплив на фінансовий стан підприємства, забезпечуючи його стабільність, ліквідність та конкурентоспроможність. Таким чином, фінансові ресурси — це основа життєздатності підприємства в умовах динамічного ринкового середовища та глобальних викликів. Їх достатній обсяг, оптимальна структура та ефективне використання забезпечують не лише поточну діяльність, а й стратегічний розвиток. Відтак, питання формування, залучення та інвестування фінансових ресурсів повинні бути у центрі уваги фінансового менеджменту підприємства та розглядатися у тісному зв'язку з його загальною економічною стратегією.

1.2. Методика аналізу фінансових ресурсів підприємства

Основною метою аналізу фінансових ресурсів підприємства є оцінка ефективності формування та використання фінансових ресурсів підприємства для забезпечення його фінансової стійкості, ліквідності та конкурентоспроможності. Це дозволяє виявити резерви для оптимізації фінансової діяльності та розробити рекомендації щодо покращення

управління ресурсами. Для досягнення мети необхідно вирішити наступні завдання:

1. Оцінка джерел формування фінансових ресурсів:

Аналіз змін в динаміці та структурі джерел фінансування.

2. Аналіз напрямів використання фінансових ресурсів:

Визначення змін в динаміці та структурі активів підприємства.

3. Виявлення проблемних зон та резервів:

- Визначення факторів, що негативно впливають на фінансовий стан підприємства та ефективність використання його активів.

- Розробка заходів для усунення недоліків.

4. Розробка рекомендацій:

- Пропозиції щодо оптимізації джерел фінансування.

- Рекомендації для підвищення ефективності використання ресурсів [11].

Методика аналізу фінансових ресурсів підприємства має комплексний характер і базується на поєднанні кількох підходів (табл. 1.8).

Таблиця 1.8

Методи аналізу фінансових ресурсів підприємства

№	Підхід	Суть підходу	Мета аналізу	Типові індикатори / інструменти
1	Структурно-аналітичний	Вивчення структури джерел фінансових ресурсів	Оцінка фінансової незалежності, стабільності	Частка власного капіталу, леверидж, структура фінансування
2	Функціонально-цільовий	Аналіз використання фінансових ресурсів за видами діяльності	Визначення ефективності використання коштів	Аналіз грошових потоків, інвестицій, витрат
3	Динамічний	Дослідження змін фінансових ресурсів у часі	Виявлення тенденцій, прогнозування потреб і дефіцитів	Темпи зростання, трендовий аналіз, часові ряди
4	Коефіцієнтний	Розрахунок фінансових коефіцієнтів	Визначення рівня ефективності, рентабельності, фінансової стійкості	ROE, коефіцієнт автономії, оборотність капіталу
5	Порівняльний	Співставлення з нормативами, планом, галуззю чи конкурентами	Виявлення резервів, слабких і сильних сторін	Відхилення від середньогалузевих показників, бенчмаркінг
6	Балансово-факторний	Визначення впливу факторів на зміну ресурсів і результатів	Побудова причинно-наслідкових зв'язків між показниками	Модель Дюпона, факторний аналіз змін прибутку

Джерело: складено автором за [13, 14, 16, 28]

Оптимальна стратегія передбачає використання структурного, динамічного та функціонального аналізу у поєднанні з коефіцієнтним і порівняльним аналізом для отримання об'єктивної картини фінансової стабільності, ефективності управління та потенціалу підприємства [13].

До основних методів аналізу фінансових ресурсів використовують традиційні методи фінансового аналізу, а саме – горизонтальний аналіз, вертикальний аналіз, аналіз коефіцієнтів.

Горизонтальний аналіз передбачає оцінювання абсолютного приросту фінансових показників за певний період та визначення темпів зростання та приросту.

Вертикальний аналіз передбачає визначення структури фінансових ресурсів у загальному обсязі капіталу та оцінювання співвідношення власного і позикового капіталу.

Коефіцієнтний аналіз передбачає розрахунок показників рентабельності, ліквідності, фінансової стійкості [31, 34].

До основних коефіцієнтів, що оцінюють фінансовий стан підприємства, відносять показники ліквідності та фінансової стійкості (табл. 1.9).

Таблиця 1.9

Коефіцієнти ліквідності та фінансової стійкості підприємства

Коефіцієнт	Економічний зміст	Нормативний рівень
Коефіцієнти ліквідності		
<i>Поточна ліквідність</i>	Відображає здатність підприємства покривати короткострокові зобов'язання оборотними активами.	>1,5 (оптимально 1,5–2,5).
<i>Швидка ліквідність</i>	Показує, чи може підприємство погасити зобов'язання без урахування запасів.	>1 (оптимально 1–1,5).
<i>Абсолютна ліквідність</i>	Визначає частку зобов'язань, які можуть бути погашені негайно за рахунок грошових коштів.	>0,2–0,25.
Коефіцієнти фінансової стійкості		
<i>Автономія</i>	Відображає частку власного капіталу у загальних активах, що свідчить про фінансову незалежність.	>0,5 (50%).
<i>Фінансова залежність</i>	Показує, наскільки підприємство залежить від позикових коштів.	<2 (чим менше, тим краще).
<i>Маневреність власного капіталу</i>	Визначає частку власного капіталу, яка використовується для фінансування оборотних активів.	>0,1–0,2.

Джерело: складено автором за [33, 34]

Ефективність використання фінансових ресурсів підприємства може бути оцінена за розрахованими показниками ефективності – ефективності використання активів та капіталу (табл. 1.10).

Таблиця 1.10

Показники ефективності використання активів та капіталу підприємства

Коефіцієнт	Економічний зміст	Нормативний рівень
Коефіцієнти оборотності		
<i>Рентабельність активів (ROA)</i>	Відображає ефективність використання активів для отримання прибутку.	>5% (залежить від галузі).
<i>Рентабельність власного капіталу (ROE)</i>	Показує ефективність використання власного капіталу для отримання прибутку.	>10–15% (залежить від галузі).
<i>Рентабельність продажів</i>	Визначає частку прибутку у кожній гривні виручки.	>10% (залежить від галузі).
Коефіцієнти рентабельності		
<i>Оборотність активів</i>	Відображає, скільки разів активи обертаються за період.	>1 (залежить від галузі).
<i>Оборотність запасів</i>	Показує швидкість реалізації запасів.	>3–5 разів на рік (залежить від галузі).
<i>Оборотність дебіторської заборгованості</i>	Визначає швидкість повернення дебіторської заборгованості.	>4–6 разів на рік (залежить від галузі).

Джерело: складено автором за [33, 34]

Дотримання нормативних рівнів цих коефіцієнтів дозволяє підприємству підтримувати фінансову стабільність, ефективно використовувати ресурси та забезпечувати конкурентоспроможність.

Аналіз фінансових ресурсів доцільно проводити за наступними етапами:

1. *Підготовчий етап.*

Збір даних з фінансової звітності (баланс, звіт про фінансові результати).

Визначення ключових показників для аналізу.

2. *Аналіз джерел формування фінансових ресурсів.*

Оцінка формування фінансових результатів підприємства.

Оцінка структури джерел фінансування та динаміки змін у джерелах.

3. *Аналіз використання фінансових ресурсів.*

Визначення напрямів використання ресурсів.

Розрахунок показників ефективності (рентабельність, оборотність).

4. *Оцінка впливу на фінансовий стан підприємства.*

Розрахунок коефіцієнтів фінансової стійкості.

Оцінка дотримання підприємством правил фінансування.

Виявлення сильних і слабких сторін фінансової діяльності.

5. *Розробка рекомендацій.*

Виявлення «проблемних зон» та резервів в управлінні фінансовими ресурсами підприємства [26, 33].

Формулювання пропозицій щодо покращення управління фінансовими ресурсами.

За визначеною методикою буде проведений аналіз формування та використання фінансових ресурсів конкретного підприємства.

Висновки до розділу 1

Фінансові ресурси є життєво важливим елементом діяльності підприємства. Їх ефективне формування та використання забезпечує стабільність, розвиток і конкурентоспроможність бізнесу. Для досягнення цих цілей необхідно впроваджувати сучасні підходи до управління фінансами, враховуючи специфіку підприємства та ринкові умови.

Власні фінансові ресурси є основою фінансової стійкості підприємства та головним джерелом довгострокового розвитку. Їхня перевага полягає в автономності, стабільності та незалежності, однак обмеженість у обсягах і складність швидкого нарощення вимагають раціонального використання та ефективного управління. Успішні підприємства прагнуть до оптимального балансу між власними та позиковими ресурсами, формуючи стійку фінансову структуру для забезпечення стабільного функціонування та розвитку в умовах мінливого середовища.

Позикові фінансові ресурси є потужним інструментом розвитку підприємства за умови виваженого використання. Вони дозволяють залучити

значні кошти без зміни структури власності, забезпечити гнучкість фінансування та підвищити ефективність капіталу. Водночас, надмірне використання боргу підвищує фінансові ризики та може загрожувати стабільності. Оптимальна стратегія фінансування передбачає баланс між власними й позиковими ресурсами, з урахуванням структури активів, циклічності бізнесу, кредитоспроможності та ринкових умов.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ, РОЗМІЩЕННЯ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ КОМПАНІЇ (НА ПРИКЛАДІ КОМПАНІЇ «КЕРНЕЛ»)

2.1. Характеристика Компанії «Кернел» та особливостей її діяльності під час війни

Кернел — це найбільша агропромислова компанія України з вертикально інтегрованою структурою, яка займає провідні позиції у виробництві та експорті соняшникової олії у світі та експорту зернових з України. У 2024 фінансовому році компанія експортувала понад 8 млн тон агропродукції, попри масштабні виклики, зумовлені війною [30].

За організаційною структурою Kernel Holding S.A. — холдингова компанія з материнською структурою в Люксембурзі, яка керує мережею дочірніх підприємств в Україні. Фінансовий рік Групи триває з 1 липня по 30 червня.

Структура компанії забезпечує вертикальну інтеграцію — від вирощування сільськогосподарських культур до експорту готової продукції. Компанія Kernel є не просто аграрним виробником, а складним, багаторівневим індустріальним гравцем зі стратегічно вибудованою вертикально інтегрованою бізнес-моделлю. Її діяльність охоплює всі етапи аграрного ланцюга створення вартості — від вирощування культур до глибокої переробки, зберігання, логістики та глобального експорту. Це дає компанії змогу контролювати якість, знижувати ризики і забезпечувати ефективність навіть в умовах війни [30].

Компанія оперує трьома основними сегментами:

1. Переробка олійних культур — 3,2 млн тон обсягів переробки в 2024 році, зокрема соняшникового насіння; основна продукція: соняшникова олія, шрот, біоенергія.

2. Інфраструктура та торгівля — експорт 5,5 млн тон зернових та олійних культур; управління портовими терміналами, елеваторами, власним вагонним парком і флотом.

3. Рослинництво — обробка 358 тис. га землі з акцентом на експортно-орієнтовані культури: кукурудза, пшениця, соняшник, соя, ріпак.

Більшість виробничих потужностей Групи розташовані переважно в Україні. Бізнес-модель Kernel базується на вертикальній інтеграції — поєднанні всіх ключових операцій аграрного циклу в межах однієї корпоративної структури. Kernel обробляє 358 тис. га сільгоспземель в центральній та західній Україні. Вирощуються культури з високою експортною маржинальністю: соняшник, кукурудза, ріпак, соя, пшениця. Акцент робиться на технологіях точного землеробства, діджиталізацію, оптимізацію агровитрат. Kernel має 7 сучасних заводів з переробки насіння соняшника. У 2024 році обсяги переробки досягли 3,2 млн тон [30].

Компанія має власну логістичну систему: елеватори (39 підрозділів), залізничний парк (3500 вагонів), баржі та портові термінали. Kernel управляє тримільйонним перевалочним потенціалом у портах на Чорному морі та Дунаї.

Kernel є найбільшим виробником і експортером бутильованої та наливної соняшnikової олії у світі. У 2024 році компанія реалізувала 1,5 млн тон олії, забезпечуючи понад 10% світового експорту цього продукту.

- Наливна олія (bulk oil) експортується танкерами до Індії, Китаю, ЄС та інших країн.
- Бутильована олія (розфасована) представлена на внутрішньому ринку під брендами «Щедрий Дар», «Стожар», «Чумак» тощо.

У процесі переробки насіння соняшника компанія виробляє також шрот (соняшникова макуха) — високобілковий корм для тварин, який

експортується в Європу та Азію. Шрот користується сталим попитом у країнах з розвиненим тваринництвом. Лущиння використовується для виробництва біоенергії на власних ТЕЦ, що виступає як додаткове джерело прибутку та енергонезалежність (понад 80% потреб Kernel в енергії покривається біопаливом) [30].

Експорт є основним джерелом доходу (94% виручки). Kernel експортує пшеницю, кукурудзу, ріпак, ячмінь, сою та соняшник. У 2024 році компанія продала близько 5,5 млн тон зернових. Компанія здійснює експорт у понад 70 країн. До основних ринків відносяться: Близький Схід, Північна Африка, ЄС.

Так, соняшникова олія експортується у Індію, ЄС, Китай, Близький Схід; соняшниковий шрот у країни Азії та Європи; зернові експортують переважно у країни Близького Сходу, Північної Африки та Європи.

Продуктовий портфель компанії Kernel є диверсифікованим, експортно орієнтованим і гнучким. Його основою є соняшникова олія, зернові культури та супутні продукти переробки, які мають стабільний глобальний попит. Бізнес-модель Kernel базується на принципах вертикальної інтеграції, глибокої переробки, енергоефективності та контролю логістики, що забезпечує стійкість компанії навіть у надзвичайно складних умовах війни.

Війна в Україні справила масштабний і багатовимірний вплив на Кернел. Війна глибоко трансформувала бізнес-середовище для Kernel, зокрема:

- Порушила логістику і експортні потоки;
- Знищила або пошкодила об'єкти;
- Зменшила прибутковість і викликала великі витрати на відновлення та безпеку;
- Посилила ризики для персоналу і поставила під загрозу кадрову стабільність;
- Примусила до масштабної фінансової реструктуризації.

Попри це, Кернел адаптував бізнес-модель і навіть інвестував у майбутнє (нові заводи, енергетика, логістика). Компанія показала значну

стійкість, адаптацію до критичних умов та змогла зберегти операційну прибутковість. Водночас, загрози зберігаються: обстріли, нестача сировини, проблеми з експортом, кадрові втрати [2, 3].

Дослідження показує, що 2024 рік був надзвичайно складним для Компанії. Можна оцінити вплив війни на показники діяльності Компанії Кернел за певними аспектами (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Аналіз впливу війни на показники діяльності Компанії Кернел

Показник	До війни (FY2021)	Після вторгнення (FY2024)	Зміна / Коментар
Обсяг експорту зернових, млн тон	8.0	5.5	-31%; порушення логістики, атаки на інфраструктуру
Переробка соняшнику, млн тон	3.2	3.2	стабільно; після введення нових потужностей
Продаж соняшникової олії, млн тон	1.1	1.5	+36%; завдяки розширенню потужностей та активному експорту
Інвестиції в енергонезалежність, млн USD	0	>90	Нові ТЕЦ для виробництва біоенергії (84,4 МВт)
Соціальні витрати, млн USD	4.3	25.1	зростання у 6 разів; допомога ЗСУ, громадам, сім'ям загиблих
Кількість мобілізованих працівників	0	779	+779 працівників у ЗСУ
Кількість загиблих працівників	0	56	Людські втрати — не підлягають відшкодуванню
Інфраструктурні втрати (знецінення), млн USD	0	229	Значне списання активів (заводи, термінали, обладнання)

Джерело: звітність Компанії Кернел

Так, після припинення «зернової угоди» росією в липні 2023 року та масованих атак на портову інфраструктуру, компанія зазнала втрат, зокрема в порту Чорноморськ, де потужність знизилась з 10 до 8 млн тон. Частина працівників мобілізована (779 осіб), є загиблі, поранені, зниклі безвісти. 2024 рік став роком виживання, стабілізації та стратегічної переорієнтації. Повна блокада глибоководних портів України після припинення «зернової угоди» 18 липня 2023 року значно знизила експортні можливості компанії в I кварталі 2024 фінансового року.

Внаслідок ракетних і дронівих атак РФ серйозно постраждала інфраструктура Компанії: термінал у Чорноморську — втрата 2 млн тон перевалки, об’єкти на Дунаї також зазнали пошкоджень. Лише з жовтня 2023 року ситуація частково стабілізувалась завдяки тимчасовому коридору, організованому ВМС України — це дозволило зменшити надлишкові запаси з 1,3 до 0,8 млн тон і відновити обсяги експорту до часткового докризового рівня. Оскільки російські атаки по енергетичній інфраструктурі України загрожували роботі заводів, то Кернел вчасно інвестував у біоенергетику — 84,4 МВт відновлюваних потужностей. Це дало змогу працювати автономно під час відключень та продавати «зелену» електроенергію за ринковими цінами після вересня 2024 року [2].

Так само надамо оцінку впливу війни на фінансові показники діяльності Компанії Кернел (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Аналіз впливу війни на фінансові показники діяльності Компанії Кернел

Показник	До війни (FY2021)	Після вторгнення (FY2024)	Зміна / Коментар
Дохід (Revenue), млн USD	5332	3581	-33%; падіння через експортні обмеження та зниження цін
EBITDA, млн USD	806	381	-53%; зниження рентабельності, втрати активів
EBITDA margin, %	15.1%	10.6%	-4.5 п.п.; вплив логістичних витрат і слабких цін
Чистий прибуток, млн USD	513	168	-67%; ефект обмежень і знецінення активів
Net debt / EBITDA, разів	1.0x	0.7x	зниження боргового навантаження завдяки погашенням

Джерело: звітність Компанії Кернел

З початком військових дій Компанія втратила 33% виручки від реалізації продукції через експортні обмеження щодо вивозу зернових та зниження цін, в свою чергу це потягнуло падіння обсягів EBITDA (дохід до сплати податків та відсотків або грубо – операційний прибуток) на 53%. Відповідно, відбулося подальше зниження чистого прибутку вже на 67%. Таким чином,

можемо констатувати, що війна призвела до негативних наслідків у діяльності Компанії.

Надалі надамо характеристику фінансового стану, зокрема ліквідності та платоспроможності Компанії за останні роки. Для цього проаналізуємо зміни в показниках ліквідності та динаміці показників грошового потоку Компанії.

Аналіз показників ліквідності (табл. 2.3) виявив, що з початком повномасштабної військової агресії Компанії Кернел значно погіршила свою платоспроможність, оскільки показники ліквідності «впали» більше, ніж вдвічі.

Таблиця 2.3

Аналіз показників ліквідності Компанії Кернел за 2021-2023 роки

Показники	На 30.06.2021	На 30.06.2022	На 30.06.2023	На 30.06.2024	Відхилення		
					2022 рік	2023 рік	2024 рік
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,73	0,20	0,50	0,59	-0,53	0,3	0,09
Коефіцієнт швидкої ліквідності	2,27	0,41	0,83	0,91	-1,86	0,42	0,08
Коефіцієнт покриття загальний	2,92	1,09	1,33	1,58	-1,83	0,24	0,25

Джерело: розраховано автором за даними звітності компанії

Так, коефіцієнт абсолютної ліквідності знизився з 0,73 на початок передвоєнного 2021 року, що є більше нормативу, до 0,2, що є значно нижче нормативу. Те ж саме стосується і коефіцієнта покриття загального, який знизився з 2,92 на початок 2021 року до майже рівня нижньої межі – до 1,09. Втім, вже у наступні роки Компанія Кернел змогла адаптуватися до кризових умов і її рівень показників ліквідності покращився. Так, коефіцієнт абсолютної ліквідності піднявся до майже 0,6 на кінець 2024 фінансового року, а коефіцієнт швидкої ліквідності піднявся з 0,41 на початок 2022 фінансового року до 0,91 на кінець 2024 фінансового року. Так само вдалося і

поліпшити рівень показника загальної ліквідності – до 1,58 на кінець 2024 фінансового року. Загалом можна вважати, що Компанія має досить високий рівень показників ліквідності та платоспроможності, що свідчить про відновлення фінансового стану.

На стан платоспроможності Компанії впливає і динаміка та збалансованість обсягів її грошових потоків. Можна побачити, що Компанія генерує позитивний грошовий потік від операційної діяльності протягом всіх років аналізу, окрім 2022 року – року початку війни (рис.2.1).

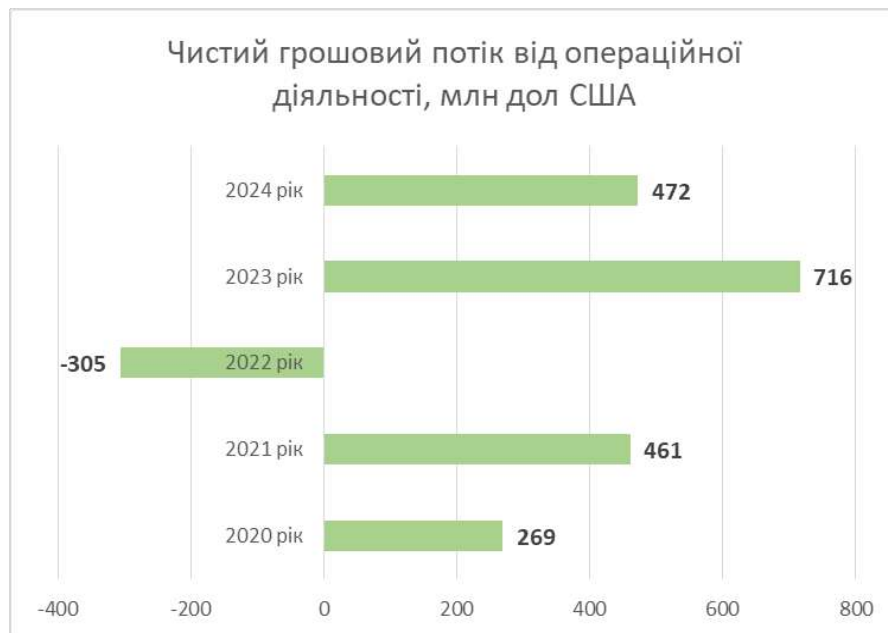

Рис. 2.1. Динаміка обсягів чистих грошових потоків від операційної діяльності Компанії Кернел за 2020-2024 роки, млн дол США.

Джерело: складено автором

Такий значний обсяг грошового потоку від операційної діяльності дає змогу обслуговувати борг і фінансувати інвестиції. При цьому слід зазначити, що у 2023 році Компанія отримала найбільш значні обсяги чистого грошового потоку, що зумовлено вдалим управлінням обсягами оборотного капіталу підприємства. Менший обсяг робочого капіталу (через продаж запасів) дозволив зменшити операційні витрати.

Це також дозволило підвищити рівень показника грошової конверсії (Операційний грошовий потік до EBITDA), який суттєво збільшився у 2023-

2024 роках (рис.2.2). Зберігається висока конверсія EBITDA у cash flow, який склав більше 1 у 2023-2024 роки, що є позитивною ознакою ефективності управління обіговими коштами.

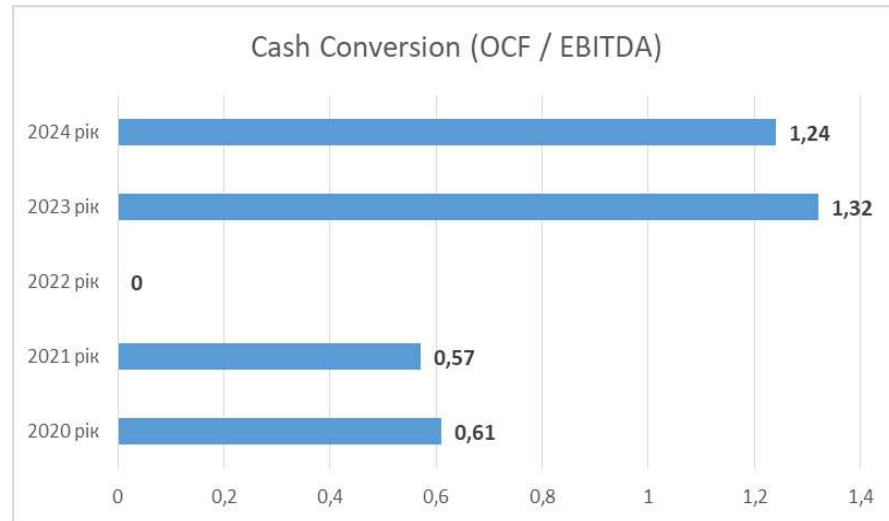

Рис.2.2. Динаміка показника грошової конверсії Компанії Кернел за 2020-2024 роки, коефіцієнт

Джерело: складено автором

Звертає на себе увагу негативний чистий грошовий потік від фінансової діяльності Компанії (рис.2.3).

Рис. 2.3. Динаміка обсягів чистих грошових потоків від операційної діяльності Компанії Кернел за 2020-2024 роки, млн дол США.

Джерело: складено автором

Як бачимо, лише у 2022 році чистий грошовий потік від фінансової діяльності був позитивним, хоча саме призначення фінансової діяльності – приносити грошові кошти. Однак необхідність оплачувати кредити змушує компанію нести значні виплати грошових коштів. Однак, попри війну, Kernel залишається генератором позитивного грошового потоку і є доволі платоспроможним і має непоганий фінансовий стан.

Для узагальнення впливу чинників зовнішнього та внутрішнього середовища на діяльність Компанії, виявлення її слабких та сильних сторін і з'ясування можливостей та загроз складається матриця SWOT-аналізу (рис.2.4).

Сильні сторони	Слабкі сторони
• Низький рівень боргу (Net Debt/EBITDA = 0.7x)	• Стиснута маржинальність, низькі ціни на агропродукцію
• Висока частка власного капіталу (>40%)	• Уразливість до воєнних ризиків і валютної нестабільності
• Сильний операційний cash flow	• Значні втрати активів через війну та обмеження експорту
Можливості	Загрози
• Вихід на нові ринки, відновлення логістики	• Подальші руйнування інфраструктури, дефіцит сировини
• Інвестиції в енергонезалежність та біоенергетику	• Обмеження на виведення капіталу, загроза зростання податків

Рис.2.4. Матриця SWOT-аналізу для Компанії Кернел

Джерело: складено автором

Отже, для Компанії Кернел, не дивлячись на війну, відкриваються нові можливості виходу на нові ринки збуту і підвищувати енергоозброєність і енергоефективність компанії. Це у сукупності дозволяє збільшувати обсяги виручки та знижувати витрат, що позитивно впливає на фінансові результати.

Таким чином, фінансовий стан компанії Kernel у 2024 році демонструє адаптивність і стійкість в умовах надзвичайних зовнішніх загроз. Компанія не лише зберегла прибутковість, але й зменшила боргове навантаження, підтримує ліквідність і продовжує інвестувати в енергонезалежність. Проте ключовими ризиками залишаються логістичні обмеження, знецінення активів та загрози інфраструктурі.

2.2. Аналіз формування фінансових результатів Компанії

Традиційно, Компанія формує свої фінансові ресурси із зовнішніх та внутрішніх джерел. Основним внутрішнім власним джерелом формування фінансових ресурсів є генерування прибутку. Саме тому доречно зосередитися на формуванні фінансових результатів Компанії як в динаміці за кілька років, так і детальніше – за останні три роки.

Аналіз фінансових показників в динаміці у довоєнний та воєнний період (рис. 2.5 - 2.6) виявив, що фінансові результати Kernel у 2023-2024 роках формувались під потужним тиском війни, логістичних обмежень, інфляції витрат, зниження світових цін та знецінення активів. Незважаючи на ці обставини, компанія змогла зберегти позитивний прибуток, підтримувати високу операційну ефективність і навіть відновити експортну активність на фоні війни.

Рис. 2.5. Динаміка показника чистого виручка Компанії Кернел за 2020-2024 роки, млн дол США

Джерело: побудовано автором за даними звітності

Рисунок показує, що виручка відновилась у 2024 фінансовому році (+4%), але залишається на 33% нижчою за довоєнний пік 2021 року.

Для оцінки своєї ефективності «Група використовує ЕВІТДА як ключовий показник операційної ефективності, який визначається як прибуток від операційної діяльності з додаванням амортизації та зносу. Група визначає маржу ЕВІТДА як ЕВІТДА, поділену на виручку протягом звітного періоду. Кернел вважає показники ЕВІТДА та рентабельність ЕВІТДА ключовими показниками ефективності Групи. Менеджмент компанії вважає, що ці показники краще відображають основну операційну діяльність Групи та її дочірніх компаній і надають як керівництву, так і інвесторам інформацію щодо операційної діяльності, яка є більш корисною для оцінки фінансового стану Групи та її дочірніх компаній, ніж традиційні заходи, виключаючи зовнішні фактори, не пов'язані з їх виконанням» [30].

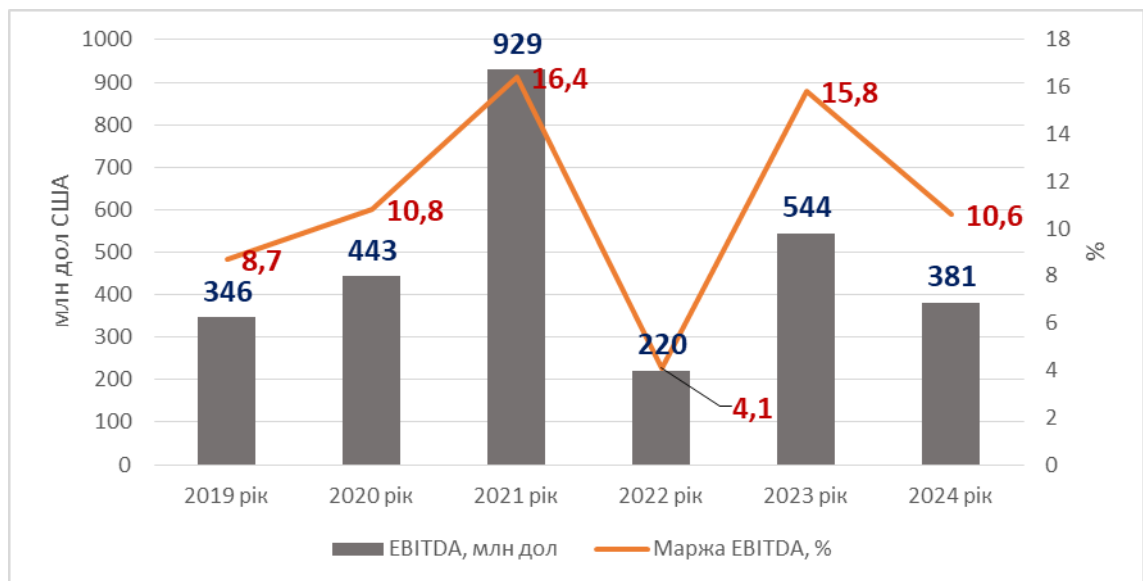

Рис.2.6. Динаміка показників фінансової результативності Компанії Кернел за 2019 - 2024 роки

Джерело: побудовано автором за даними звітності

Рисунок показує, що Компанія протягом всіх років була прибутковою за операційним прибутком, хоча у рік початку війни – у 2022 році – обсяг операційного прибутку (ЕВІТДА) значно зменшився з 929 млн дол США у 2021 році до 220 млн дол США у 2022 році. У наступні роки Компанія змогла

відновитися і прибутки зросли, однак у 2024 році EBITDA та чистий прибуток помітно зменшилися, зокрема через знецінення активів на \$229 млн. EBITDA margin падає третій рік поспіль — означає зниження операційної ефективності під тиском війни.

Динаміка основних показників фінансових результатів протягом останніх п'яти років (табл. 2.4) підтверджує раніше зроблені висновки і демонструють отримання підприємством чистих збитків у 2022 році.

Таблиця 2.4

**Аналіз динаміки показників фінансових результатів Компанії «Кернел»
за 2020 - 2024 роки, млн дол США**

Показники	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	Темп росту, %			
						2021/ 2020	2022/ 2021	2023/ 2022	2024/ 2023
Валовий прибуток	457	903	652	636	682	197,6	72,2	97,5	107,2
Фінансовий результат від операційної діяльності	337	812	91	439	276	240,9	11,2	482,4	62,9
Фінансовий результат до сплати податків	145	675	-43	368	211	465,5	-6,4	-855,8	57,3
Чистий прибуток	123	643	-41	299	168	522,8	-6,4	-729,3	56,2

Джерело: розраховано автором за даними звітності компанії

Для подальшого аналізу формування внутрішніх фінансових ресурсів Компанії проаналізуємо детально формування фінансових ресурсів компанії за три останні роки за основними статтями (табл. 2.5).

Аналіз показує, що у 2023 році виручка впала на 32% внаслідок війни та блокади експорту, а у 2024 році відбулося зростання +4% завдяки зростанням обсягів експорту продукції. Чинниками зростання є зростання обсягів реалізації зернових, олії та шроту після відновлення експорту через Чорне море з жовтня 2023 року. Так само відбулося зростання продажів олії на 30%

до 1,5 млн тон. Також було отримано рекордні \$405 млн доходів від фрахту, логістичних та супутніх послуг (11% загальної виручки).

Водночас можна виділити і чинники, що стримували зростання обсягів виручки, зокрема: суттєве зниження світових цін на зерно та олію, зниження середньої ціни реалізації, що спричинило негативний вплив на грошовий потік та прибутковість.

Таблиця 2.5

Аналіз формування фінансових результатів Компанії Кернел за 2022-2024 роки, тис дол США

Показник	2022 рік	2023 рік	2024 рік	Темп росту, %	
				2023/2022	2024/2023
Виручка (Revenue), млн USD	5331545	3455121	3581462	64,8	103,7
Чисті зміни у біологічних активах	12537	(114705)	(10447)	-914,9	9,1
Собівартість реалізованої продукції	(4691973)	(2704014)	(2888959)	57,6	106,8
Валовий прибуток	652109	636402	682056	97,6	107,2
Інший операційний дохід	63694	53547	71071	84,1	132,7
Інші операційні витрати	(44710)	(34867)	(22883)	78,0	65,6
Адміністративні та збутові витрати	(230405)	(205019)	(213373)	89,0	104,1
Знецінення фінансових активів	(32993)	4130	(11217)	-12,5	-271,6
Знецінення активів	(317028)	(14733)	(229226)	4,6	1555,9
Чистий операційний прибуток	90667	439460	276428	484,7	62,9
Фінансові витрати	(130549)	(153249)	(119079)	117,4	77,7
Фінансові доходи	11322	30792	49819	272,0	161,8
Зміни валютного курсу	10140	62650	32972	617,9	52,6
Інші витрати	(25061)	(11829)	(29088)	47,2	245,9
Фінансовий результат до сплати податків	(43481)	367824	211052	-845,9	57,4
Сплата податків	2781	(69050)	(43424)	-2482,9	62,9
Чистий прибуток/збиток	(40700)	298774	167628	-734,1	56,1

Джерело: розраховано автором

Собівартість реалізованої продукції у 2024 році порівняно з 2023 роком зросла на +7%. Хоча виручка зросла на 4%, витрати зросли ще більше, що зумовило зниження валового прибутку. Приріст відбувся за такими

основними компонентами витрат як сировина та готова продукція – на 7%, зростання витрат на транспорт і перевалку через ускладнену логістику та небезпеку вивозу; зростання зарплат та супутніх витрат на +24% (\$81 млн), що пов'язано з ефектом мобілізації, індексації та соціальної відповідальності.

Звертає на себе увагу зростання збутових та адміністративних витрат у 2024 році порівняно з попереднім роком. Збільшилися витрати за статтями знецінення активів, що негативно вплинуло на обсяги операційного прибутку. Так, саме знецінення активів зменшило операційний прибуток компанії на 37% до \$276 млн. Незважаючи на зростання валового прибутку (+7%), на результат негативно вплинули: витрати на адміністративне управління та збут (+4%); знецінення активів (\$229 млн), імплементація витрат на допомогу, благодійність (\$25 млн).

Фінансові витрати Компанії у 2024 році зменшилися завдяки погашенню боргів і реструктуризації, позитивно також вплинув сприятливий валютний курс, обумовлений девальвацією гривні.

В результаті впливу всіх чинників чистий прибуток Кернел збільшився і перейшов від чистого збитку у 2022 році до чистого прибутку, а у 2024 році відбулося зменшення обсягів чистого прибутку на 44% у порівнянні з минулим роком.

Загалом фінансові результати Компанії Kernel упродовж 2022–2024 фінансових років є відображенням глибокої трансформації бізнесу в умовах війни, перебудови логістичних ланцюгів, внутрішніх реструктуризацій і боротьби за збереження ефективності. Цей період можна умовно поділити на три етапи: криза, відновлення та адаптація до реальності війни. Розглянемо його детальніше за окремими роками.

2022 рік: Шок і втрати.

Перший рік повномасштабної війни став для Kernel періодом найгострішої турбулентності. Блокада морських портів, знищення інфраструктури, стрімке падіння обсягів експорту та порушення внутрішніх ланцюгів створили безпрецедентний тиск на бізнес. Компанія зазнала

чистого збитку \$41 млн, попри збереження доходу на рівні \$5,3 млрд (високі світові ціни тимчасово підтримували виручку).

ЕВІТДА впав до \$220 млн, що стало найнижчим значенням за останні роки, а відтік грошових коштів від операційної діяльності склав \$305 млн. Водночас компанія була змушена списати активи на \$146 млн у зв'язку з воєнними ушкодженнями та втратами контролю над деякими підприємствами на Сході України.

2023 рік: Часткове відновлення та стабілізація.

У 2023 фінансовому році Kernel зуміла частково компенсувати попередні втрати. Зниження цін на агропродукцію компенсувалося зростанням обсягів реалізації та логістичними інвестиціями. Виручка хоч і скоротилася до \$3,5 млрд, але ЕВІТДА зросла більш ніж у 2 рази — до \$544 млн, а чистий прибуток склав \$299 млн.

Компанія активізувала продажі, ефективно скориставшись відкриттям альтернативних маршрутів через Дунай і внутрішні канали. Водночас вона забезпечила потужний операційний грошовий потік у \$716 млн, що дозволило суттєво зменшити боргове навантаження та покращити ліквідність. Це був рік фінансової стабілізації та поступового повернення до прибуткової моделі діяльності.

2024 рік: Адаптація до воєнної реальності.

2024 рік ознаменувався новою хвилею викликів. Після припинення «зернової угоди» та нових ракетних ударів по портах (зокрема, по Чорноморському терміналу), Kernel знову зіткнулася зі збоєм експортної логістики. Тим не менш, завдяки мобільності, наявності власного флоту, терміналів і перевалочних потужностей, компанія зуміла відновити обсяги поставок вже з жовтня 2023 року. Це дозволило виручці зрости до \$3,58 млрд, а обсяг продажу соняшникової олії — до 1,5 млн тон (на +30%).

Проте чистий прибуток знизився до \$168 млн (–44%), а ЕВІТДА впала до \$381 млн (–30%). Головна причина — значне знецінення активів у розмірі \$229 млн через руйнування об'єктів, ризики майбутньої експлуатації та

втрату заводів у Харківській області. Крім того, маржинальність бізнесу скоротилася через низькі світові ціни на зерно та олію, зростання конкуренції між переробниками і високу вартість логістики.

Незважаючи на виклики, компанія зберегла позитивний операційний грошовий потік \$472 млн, знизила чистий борг до \$281 млн і утримала коефіцієнт Net Debt/EBITDA на рівні 0.7x, що свідчить про оптимальну фінансову дисципліну. Така структура дає змогу Kernel підтримувати гнучкість навіть у непередбачуваному середовищі.

Таким чином, динаміка фінансових результатів Kernel у 2022–2024 роках є прикладом адаптивності великого бізнесу до екстремальних умов. Компанія пройшла через шокову хвилю війни, змогла стабілізуватись і утримати прибутковість у складних умовах. Попри зменшення прибутку в 2024 році, Kernel продемонструвала здатність зберігати операційну ефективність, акумулювати ліквідність і поступово оновлювати інфраструктуру. Це дозволяє розглядати компанію як одного з найстійкіших гравців українського агросектору, готового до викликів і змін у 2025 році.

2.3. Аналіз формування фінансових ресурсів Компанії

Фінансова структура компанії є одним із ключових факторів її стійкості, конкурентоспроможності та здатності до розвитку. Для фінансування своєї діяльності компанія залучає фінансові ресурси також і з зовнішніх джерел – власних та позикових. Аналіз динаміки джерел фінансування компанії «Кернел» за період 2020–2024 років дозволяє оцінити зміни у структурі капіталу, ефективність фінансового менеджменту та стратегію управління борговими та власними ресурсами (рис.2.7). Рисунок показує, що загальна величина залучених фінансових ресурсів із всіх джерел зростала до початку 2022 року – року початку війни, і продемонструвала зменшення у наступні роки, що пов'язано із наслідками війни. Загалом обсяги залучених

фінансових ресурсів на кінець 2024 року були вищими у порівнянні з початком 2020 року.

Рис. 2.7. Динаміка загальної величини залучених фінансових ресурсів Компанії Кернел за 2020-2024 роки, тис дол США

Джерело: побудовано автором за даними звітності компанії

За досліджуваний період загальний обсяг джерел фінансування компанії (табл. 2.6) зростав до 2022 року, після чого розпочалося поступове скорочення.

Таблиця 2.6

Аналіз змін в динаміці складових джерел фінансування активів Компанії «Кернел» за 2020 - 2024 роки, тис дол США

Показники	На 30.06.2020	На 30.06.2021	На 30.06.2022	На 30.06.2023	На 30.06.2024
Поточні зобов'язання	412593	783013	2238186	1898804	1367062
Темп росту, %	86,0	189,8	285,8	84,8	72,0
Довгострокові зобов'язанням	1257987	1130858	261205	242370	163555
Темп росту, %	197,2	89,9	23,1	92,8	67,5
Власний капітал	1494123	2082708	1686221	1743995	1864643
Темп росту, %	111,0	139,4	81,0	103,4	106,9
Джерела фінансування	3164703	3996579	4185612	3885169	3396911
Темп росту, %	128,5	126,3	104,7	92,8	87,4

Джерело: розраховано автором за даними звітності компанії

У 2020 році загальний обсяг фінансування складав \$3,164,703 тис., тоді як у 2022 році він досяг піку—\$4,185,612 тис. Проте у 2024 році обсяг зменшився до \$3,396,911 тис., що може свідчити про оптимізацію фінансової структури або скорочення активів.

Власний капітал компанії показав стійку динаміку зростання, досягнувши максимального значення у 2021 році—\$2,082,708 тис. Після тимчасового зниження у 2022 році він знову почав зростати, досягнувши \$1,864,643 тис. у 2024 році. Таким чином, Kernel продемонстрував позитивну динаміку власного капіталу упродовж трьох років, зокрема завдяки:

- прибутковості у 2023 і 2024 роках (+\$299 млн та +\$168 млн відповідно);
- емісії нових акцій на суму \$60 млн у 2023/24 для зміцнення капіталу за вимогою кредиторів;
- скасування 6,6 млн казначейських акцій, що також вплинуло на чисту структуру власного капіталу.

У 2024 році капітал сягнув рекордного рівня — \$1,866 млн, що забезпечує компанії фінансову стабільність та привабливий борговий профіль.

Значне зростання поточних зобов'язань спостерігалось у період 2021–2022 років, де темпи приросту досягли 189.8% у 2021 році та 285.8% у 2022 році. Проте у 2023–2024 роках їх обсяг почав знижуватися—у 2024 році він склав \$1,367,062 тис.

Найзначніша трансформація відбулася у структурі зобов'язань:

загальний обсяг боргу зменшився з \$1,935 млн у 2022 до \$1,090 млн у 2024 році, тобто на 845 млн USD (або 44%);

основна частина скорочення стосується банківських кредитів (–778 млн), що відбулось внаслідок погашення позик за рахунок сильного операційного Cash flow; реструктуризації портфеля позик із залученням інвесторів та емісії

акцій; оптимізації короткострокового фінансування у межах воєнної адаптації.

Отже, незважаючи на складне середовище, компанія вчасно обслуговувала облігації і зберегла довіру міжнародних кредиторів.

Частка поточних зобов'язань у загальній структурі фінансування (табл. 2.7) також істотно зростає—з 13.04% у 2020 році до 53.47% у 2022 році.

Таблиця 2.7

Аналіз змін в динаміці складових джерел фінансування активів Компанії «Кернел» за 2020 - 2024 роки, тис дол США

Показники	На 30.06.2020	На 30.06.2021	На 30.06.2022	На 30.06.2023	На 30.06.2024
Поточні зобов'язання	412593	783013	2238186	1898804	1367062
Частка, %	13,04	19,59	53,47	48,87	40,24
Довгострокові зобов'язання	1257987	1130858	261205	242370	163555
Частка, %	39,75	28,30	6,24	6,24	4,81
Власний капітал	1494123	2082708	1686221	1743995	1864643
Частка, %	47,21	52,11	40,29	44,89	54,89
Джерела фінансування	3164703	3996579	4185612	3885169	3396911

Джерело: розраховано автором за даними звітності компанії

Це свідчить про зміщення пріоритетів компанії на короткострокове фінансування, ймовірно, для оперативного реагування на ринкові умови. Частка власного капіталу у фінансуванні компанії залишається значною, що свідчить про достатню фінансову стійкість та можливість внутрішнього фінансування.

Довгострокові зобов'язання компанії «Кернел» демонструють зворотну тенденцію: у 2020 році їх частка складала 39.75%, а у 2024 році—лише 6.24%. Це може вказувати на поступове погашення довгострокових боргів або зміну фінансової політики щодо кредитних коштів.

Таким чином, проведений аналіз джерел фінансування компанії «Кернел» показує значні зміни у структурі фінансових ресурсів. Підприємство активно використовувало поточні зобов'язання у 2021–2022

роках, скорочувало довгострокові борги та підтримувало стабільний рівень власного капіталу.

Зменшення загального обсягу фінансування у 2023–2024 роках може бути пов’язане з оптимізацією фінансової структури або скороченням активів компанії. Надалі Кернел може зосередитися на підвищенні ефективності управління зобов’язаннями та збільшенні частки власного капіталу для забезпечення фінансової стабільності.

Для підтвердження трендів у формуванні фінансових ресурсів Компанії Кернел та впливу структури джерел фінансування на фінансову стійкість компанії доцільно розрахувати та проаналізувати основні показники фінансової стійкості, серед яких найбільш важливим є коефіцієнт автономії. Він показує частку активів, яка профінансована власними джерелами фінансування. Оцінка динаміки показника автономії засвідчує мінливу динаміку, що підтверджує раніше зроблені висновки щодо поведінки показника власного капіталу: зростання до 42% на кінець 2021 року, падіння до 36% на кінець першого року війни і знову зростання до 43% на кінець 2024 року, третього року війни (рис.2.8).

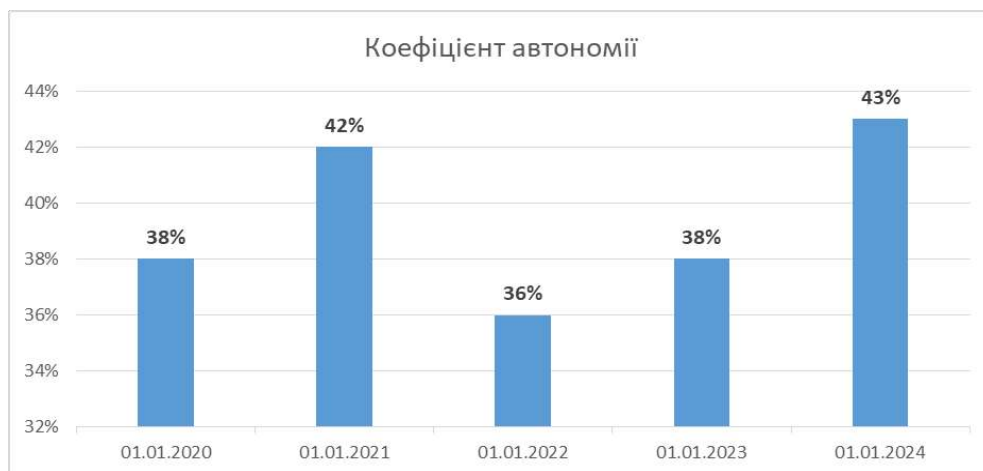

Рис. 2.8. Динаміка показника автономії Компанії Кернел за 2020-2024 роки, %

Джерело: побудовано автором за даними звітності компанії

На противагу показнику автономії розраховують і аналізують показники заборгованості компанії, зокрема важливим є сума чистого боргу та коефіцієнт співвідношення чистого боргу до ЕВІТДА. Він показує здатність компанії погасити борги за рахунок зароблених грошових потоків. Аналіз динаміки таких показників для Компанії Кернел за 2020-2024 роки (рис.2.9) показує тенденцію до зниження боргу Компанії та її здатність погасити борги за рахунок власних коштів.

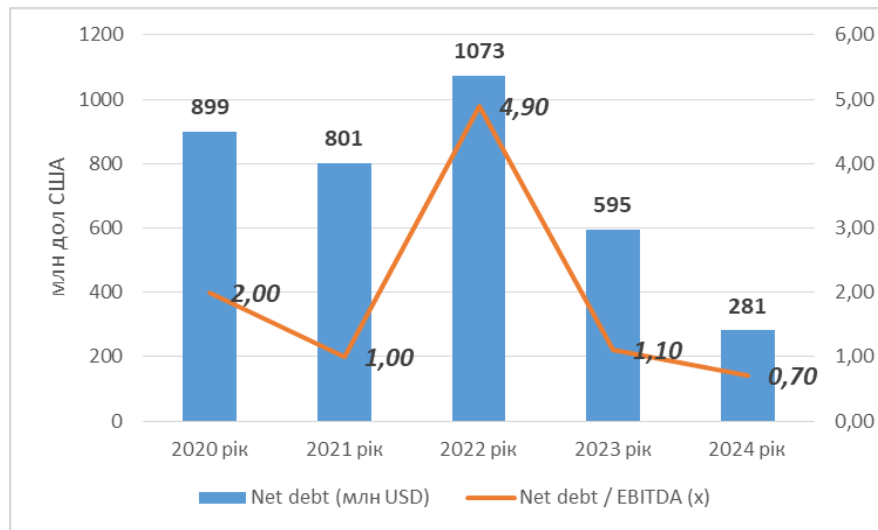

Рис. 2.9. Динаміка показників заборгованості Компанії Кернел за 2020-2024 роки

Джерело: побудовано автором за даними звітності компанії

Рисунок підтверджує, що після пікової заборгованості у 2022 році, Kernel суттєво зменшив боргове навантаження у 2024 фінансовому році, оскільки його чистий борг знизився на 53%. В свою чергу коефіцієнт автономії склав більше 40%, що свідчить про стабільну фінансову структуру Компанії.

Таким чином, можна зробити висновок, що протягом 2022–2024 років Kernel радикально перебудував свою структуру капіталу. В умовах війни компанія зменшила борг майже вдвічі, збільшила власний капітал через прибуток, сформувала стійку фінансову архітектуру, де ключову роль відіграє ефективне управління грошовими потоками. Така структура джерел

фінансування дозволяє Kernel зберігати стабільність і гнучкість в умовах невизначеності.

2.4. Аналіз напрямів інвестування та ефективності використання фінансових ресурсів Компанії

Фінансова стійкість та оптимальне використання ресурсів є ключовими для будь-якого аграрного підприємства, особливо в умовах макроекономічної нестабільності, спричиненої війною. Компанія «Кернел» - один із найбільших агрохолдингів, що працює в Україні, і її здатність адаптувати фінансові ресурси до поточних умов є критично важливою для забезпечення операційної діяльності. Тому згідно наступного етапу аналізу фінансових ресурсів Компанії Кернел необхідно проаналізувати напрямки інвестування (розміщення) залучених фінансових ресурсів, насамперед, у його активи.

Аналіз змін в динаміці активів (табл. 2.8) Компанії Кернел за період 2020–2024 роки демонструє початкове зростання загального обсягу активів до 2022 року, після чого спостерігається їхнє поступове скорочення.

Таблиця 2.8

Аналіз змін в динаміці складових активів Компанії «Кернел» за 2020 - 2024 роки, тис дол США

Показники	На 30.06.2020	На 30.06.2021	На 30.06.2022	На 30.06.2023	На 30.06.2024
Оборотні активи	1531017	2283724	2442102	2523156	2155355
Темп росту, %	121,9	149,2	106,9	103,3	
Необоротні активи	1633686	1712855	1662456	1443067	1241556
Темп росту, %	135,3	104,8	97,1	86,8	
Активи	3164703	3996579	4185612	3885169	3396911
Темп росту, %	128,5	126,3	104,7	92,8	

Джерело: розраховано автором за даними звітності компанії

Загальний обсяг активів зріс із 3164,7 млн дол. США у 2020 році до 4185,6 млн дол. США у 2022 році, але у 2024 році скоротився до 3396,9 млн дол. США. Темпи росту активів також ілюструють цей тренд: у 2021 році

вони досягли 126,3%, у 2022 році знизились до 104,7%, а у 2024 році впали до 92,8%. Така динаміка відображає макроекономічні та політичні виклики, що постали перед компанією.

Аналіз змін в структурі активів Компанії (табл. 2.9) показав, що оборотні активи компанії зростали до 2023 року, досягнувши піку 2 523,2 млн дол. США, але у 2024 році скоротилися до 2 155,3 млн дол. США.

Таблиця 2.9

Аналіз змін в структурі складових активів Компанії «Кернел» за 2020 - 2024 роки, тис дол США

Показники	На 30.06.2020	На 30.06.2021	На 30.06.2022	На 30.06.2023	На 30.06.2024
Оборотні активи	1531017	2283724	2442102	2523156	2155355
Частка, %	48,38	57,14	58,35	64,94	
Необоротні активи	1633686	1712855	1662456	1443067	1241556
Частка, %	51,62	42,86	39,72	37,14	
Активи	3164703	3996579	4185612	3885169	3396911

Джерело: розраховано автором за даними звітності компанії

Частка оборотних активів у структурі загальних активів також суттєво зросла з 48,38% у 2020 році до 64,94% у 2023 році, що свідчить про переорієнтацію компанії на підвищення ліквідності. Необоротні активи, навпаки, скорочувалися протягом усього аналізованого періоду: із 1 633,7 млн дол. США у 2020 році до 1 241,6 млн дол. США у 2024 році. Це може свідчити про зменшення інвестицій у довгострокові проекти або продаж активів для фінансування операційної діяльності.

Слід зазначити, що агробізнес потребує високої ліквідності для управління сезонними коливаннями та оперативного реагування на виклики ринку. Зростання частки оборотних активів у структурі компанії є позитивним трендом, адже це забезпечує гнучкість в управлінні фінансами.

З іншого боку, зниження частки необоротних активів може нести ризики для довгострокового розвитку компанії, адже скорочення інвестицій у виробничу інфраструктуру може негативно вплинути на конкурентоспроможність у майбутньому.

Слід зазначити, що воєнні дії в Україні створили безпрецедентні виклики для компаній аграрного сектору. Логістичні ускладнення, ризики руйнування інфраструктури, непередбачувані коливання валютного курсу — усе це змушує підприємства переглядати свої фінансові стратегії. «Кернел» відповів на ці виклики збільшенням ліквідних активів, що допомагає йому зберігати операційну стабільність.

Таким чином, проведений аналіз фінансових показників «Кернел» свідчить про стратегічну адаптацію компанії до умов війни. Зміни у структурі активів демонструють її прагнення до підтримки ліквідності, що є обґрунтованим кроком для агропідприємства в умовах макроекономічної невизначеності. Водночас, скорочення необоротних активів може вимагати додаткових заходів для забезпечення довгострокового розвитку компанії після стабілізації ситуації.

Фінансова стійкість компанії значною мірою залежить від відповідності структури активів та джерел їхнього фінансування. Ефективне фінансування забезпечує стабільну роботу підприємства, знижує ризики ліквідності та сприяє довгостроковому розвитку. Проаналізуємо відповідність активів «Кернел» джерелам їх фінансування, а також дотримання правил фінансування компанії.

Так, аналіз показав, що частка оборотних активів у структурі загальних активів зросла з 48,38% у 2020 році до 64,94% у 2023 році, що свідчить про переорієнтацію компанії на забезпечення ліквідності. Водночас частка поточних зобов'язань у структурі джерел фінансування також зростала, досягнувши 53,47% у 2022 році та поступово зменшившись до 40,24% у 2024 році.

Це свідчить про те, що «Кернел» активно фінансував свої оборотні активи за рахунок короткострокових боргів, що може бути виправдано в умовах підвищеної макроекономічної нестабільності. Проте скорочення поточних зобов'язань у 2023–2024 роках може свідчити про намір компанії зменшити боргове навантаження.

Частка необоротних активів у структурі загальних активів зменшилась з 51,62% у 2020 році до 37,14% у 2024 році, що свідчить про скорочення інвестицій у довгострокові проекти або продаж частини активів. Довгострокові зобов'язання також суттєво скоротилися: з 39,75% у 2020 році до 4,81% у 2024 році.

Такий розрив між необоротними активами та довгостроковими зобов'язаннями вказує на те, що Компанія Кернел значною мірою покривала інвестиції у довгострокові активи за рахунок власного капіталу. Це може бути обґрунтованим рішенням у період економічної нестабільності, коли компанії прагнуть зменшити боргове навантаження та мінімізувати ризики дефолту.

Частка власного капіталу у джерелах фінансування компанії зросла з 47,21% у 2020 році до 54,89% у 2024 році, що свідчить про поступове посилення фінансової автономії підприємства. Це позитивний сигнал з точки зору фінансової стійкості, оскільки зростання частки власного капіталу означає зменшення залежності від кредиторів та підвищення довіри інвесторів.

З огляду на проведений порівняльний аналіз структури активів та джерел фінансування і їх зіставимості можна зробити висновок, що Компанія Кернел загалом дотримується правил фінансування, які включають відповідність термінів фінансування активів. Зокрема:

- Фінансування поточних активів переважно короткостроковими зобов'язаннями, що відповідає класичним принципам управління ліквідністю.
- Фінансування необоротних активів власним капіталом та частково довгостроковими зобов'язаннями, що сприяє фінансовій стабільності.
- Зменшення боргового навантаження та поступове збільшення частки власного капіталу, що позитивно впливає на фінансову автономію компанії.

Ця стратегія є доцільною для агропідприємства, яке працює в умовах високої невизначеності. «Кернел» здійснив ряд адаптивних заходів для

забезпечення ліквідності та стійкості, що дозволяє йому ефективно функціонувати навіть у складних макроекономічних умовах.

Далі проаналізуємо показники ефективності використання розміщених в активах фінансових ресурсів, залучених Компанією з різних джерел (табл. 2.10).

Таблиця 2.10

**Аналіз показників ефективності використання активів і капіталу
Компанії Кернел за 2022-2024 роки**

Показник	2022 рік	2023 рік	2024 рік	Відхилення	
				2023 -2022	2024 -2023
Рентабельність активів (ROA), %	-1	8,3	4,9	9,3	-3,4
Рентабельність капіталу (ROE), %	-2,4	16,3	9	18,7	-7,3
Оборотність активів	1,31	0,94	1,05	-0,37	0,11

Джерело: розраховано автором за даними звітності компанії

Аналіз показав, що у 2022 році компанія зазнала збитків, що призвело до негативного показника ROA. У 2023 році показник зріс до 8.3%, що є позитивною ознакою фінансової стабілізації. У 2024 році рентабельність активів знизилася до 4.9%, що може бути наслідком макроекономічних викликів. Збиток у 2022 році призвів до негативного ROE. У 2023 році показник зріс до 16.3%, що демонструє ефективне використання власного капіталу. У 2024 році рентабельність власного капіталу знизилася до 9.0%, що потребує подальшого аналізу фінансової стратегії компанії.

У 2022 році компанія мала високу оборотність активів (1.31), що свідчить про ефективне використання ресурсів. У 2023 році показник знизився до 0.94 через падіння виручки. У 2024 році коефіцієнт трохи виріс до 1.05, що свідчить про покращення операційної діяльності.

Таким чином, можна узагальнити наступне:

- У 2022 році компанія мала негативну рентабельність активів та капіталу через збитки.

• У 2023 році фінансові показники суттєво покращилися, що свідчить про стабілізацію діяльності.

• У 2024 році рентабельність знизилася, що може сигналізувати про нові виклики.

• Оборотність активів у 2023 році впала, але у 2024 році частково відновилася.

На підставі проведено аналізу було виявлено проблеми у діяльності підприємства та намічені напрями розробки можливих рекомендацій (табл.2.11).

Таблиця 2.11

Напрями розробки рекомендацій з вдосконалення управління фінансовими ресурсами Компанії Кернел

№	Напрямок	Зміст рекомендацій
1.	Оптимізація структури фінансування	<i>Зменшення частки короткострокових зобов'язань</i> Хоча компанія активно використовує поточні зобов'язання для фінансування оборотних активів, зниження їх частки до більш збалансованого рівня зменшить ризики ліквідності та фінансового навантаження. <i>Розширення довгострокового фінансування</i> Довгострокові зобов'язання суттєво знизилися, що може обмежити інвестиційні можливості. Залучення нових стратегічних кредитів або партнерських інвестицій допоможе забезпечити стійке фінансування.
2.	Підвищення рентабельності активів	<i>Оптимізація виробничих витрат</i> Зменшення собівартості продукції шляхом впровадження інноваційних технологій, автоматизації та ефективного управління ресурсами підвищить валовий прибуток. <i>Розширення диверсифікації продуктового портфеля</i> Залучення нових ринків та розвиток продуктового асортименту зменшить залежність від окремих видів продукції та стабілізує фінансові показники.
3.	Збільшення фінансової гнучкості	<i>Посилення управління ліквідністю</i> Незважаючи на зростання частки оборотних активів, необхідно оптимізувати використання грошових коштів для зменшення фінансових ризиків. <i>Управління валютними ризиками</i> Оскільки валютні коливання суттєво впливають на фінансові результати компанії, варто впроваджувати більш ефективні механізми хеджування та розширення експортних напрямків.
4.	Зниження залежності від боргового фінансування	<i>Робота над залученням інвесторів</i> Розширення власного капіталу шляхом залучення нових інвесторів або стратегічних партнерів забезпечить стабільну основу для фінансування без додаткового боргового навантаження. <i>Перегляд кредитної політики</i> Раціональне використання залучених коштів та перехід до більш стабільних форм фінансування допоможе мінімізувати фінансові ризики.
5.	Адаптація до умов війни	<i>Розвиток нових логістичних схем</i> Оптимізація поставок, використання альтернативних логістичних маршрутів та формування страхових резервів зменшать ризики, пов'язані з нестабільністю транспортної інфраструктури. <i>Розширення міжнародної співпраці</i> Підсилення присутності компанії на міжнародних ринках та диверсифікація зовнішньоекономічних зв'язків допоможе компенсувати потенційні ризики, викликані внутрішньою нестабільністю.

Джерело: узагальнено автором за [2, 12, 24, 30]

Таким чином, Компанія «Кернел» вже здійснила ряд кроків для адаптації до складних економічних умов, але подальше вдосконалення фінансової структури, управління ліквідністю та диверсифікація джерел фінансування допоможе посилити її конкурентоспроможність і забезпечити стабільність у майбутньому.

Висновки до розділу 2

Kernel продемонстрував стійкість в умовах війни завдяки масштабній інфраструктурі, гнучкості логістики, стратегічним інвестиціям і адаптації до нових реалій. Попри суттєве зниження прибутковості, компанія зберегла рентабельність і погасила частину боргових зобов'язань. Надалі основними викликами залишаються воєнні ризики, проблеми з експортом і дефіцит сировини внаслідок неврожаю 2024 року. Компанія зосереджується на збереженні ліквідності, стабільності й підтримці стійкості українського аграрного сектору.

Фінансовий стан компанії Kernel у 2024 році демонструє вражаючу адаптивність і стійкість в умовах надзвичайних зовнішніх загроз. Компанія не лише зберегла прибутковість, але й зменшила боргове навантаження, підтримує ліквідність і продовжує інвестувати в енергонезалежність. Проте ключовими ризиками залишаються логістичні обмеження, знецінення активів та загрози інфраструктурі.

Динаміка фінансових результатів Kernel у 2022–2024 роках є прикладом адаптивності великого бізнесу до екстремальних умов. Компанія пройшла через шокову хвилю війни, змогла стабілізуватись і утримати прибутковість у складних умовах. Попри зменшення прибутку в 2024 році, Kernel продемонструвала здатність зберігати операційну ефективність, акумулювати ліквідність і поступово оновлювати інфраструктуру. Це дозволяє розглядати компанію як одного з найстійкіших гравців українського агросектору, готового до викликів і змін у 2025 році.

У період 2022–2024 фінансових років компанія Kernel здійснила масштабну трансформацію своєї капітальної структури, реагуючи на виклики війни, кризи ліквідності та потреби адаптації до нових ринкових умов. Аналіз динаміки змін у власному та позиковому капіталі свідчить про зважену фінансову політику, спрямовану на зміцнення стійкості компанії, скорочення боргового навантаження та збереження довіри інвесторів.

Упродовж 2022–2024 років Kernel зумів здійснити глибоку фінансову реструктуризацію, адаптуючись до обставин повномасштабної війни, порушення логістики та макроекономічної нестабільності. Зростання власного капіталу, скорочення боргу, посилення фінансової автономії та зниження показників заборгованості свідчать про ефективність управлінської стратегії та здатність Kernel працювати в умовах високих ризиків.

Зміни у структурі активів демонструють її прагнення до підтримки ліквідності, що є обґрунтованим кроком для агропідприємства в умовах макроекономічної невизначеності. Водночас, скорочення необоротних активів може вимагати додаткових заходів для забезпечення довгострокового розвитку компанії після стабілізації ситуації.

Компанія Кернел загалом дотримується правил фінансування, які включають відповідність термінів фінансування активів. Зокрема:

- Фінансування поточних активів переважно короткостроковими зобов'язаннями, що відповідає класичним принципам управління ліквідністю.
- Фінансування необоротних активів власним капіталом та частково довгостроковими зобов'язаннями, що сприяє фінансовій стабільності.
- Зменшення боргового навантаження та поступове збільшення частки власного капіталу, що позитивно впливає на фінансову автономію компанії.

Ця стратегія є доцільною для агропідприємства, яке працює в умовах високої невизначеності. Завдяки такій політиці, компанія не лише зберігає позиції на аграрному ринку України, а й формує надійну основу для довгострокового розвитку у післявоєнний період.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Рекомендації з оптимізації структури фінансових ресурсів Компанії «Кернел» з метою дотримання правил фінансування

Управління фінансовими ресурсами є визначальним чинником забезпечення стійкого функціонування та стратегічного розвитку підприємств агропромислового комплексу, особливо в умовах високих зовнішніх ризиків, таких як війна, обмеження експорту та інфляційний тиск. Раціональне управління фінансовими ресурсами є критичним елементом забезпечення стабільності та стійкого розвитку підприємства. Особливої ваги набуває дотримання класичних принципів фінансування — таких як збалансованість між коротко- і довгостроковими зобов'язаннями, відповідність між строками активів і джерел фінансування, а також ефективність розміщення залучених коштів у продуктивні активи.

В теорії фінансової науки напрацьовано декілька наукових підходів, які надають менеджменту компанії обґрунтування для розробки управлінських рішень щодо управління фінансовими ресурсами в контексті забезпечення фінансової стійкості.

1. Принцип відповідності джерел фінансування та структури активів (Golden Rule of Financing).

Так, у класичних працях Є. Брігхема, Дж. Ван Хорна, Дж. Баумоля з проблематики структури балансу досліджуються принцип відповідності джерел фінансування та структури активів (Golden Rule of Financing). Цей принцип передбачає, що довгострокові активи повинні фінансуватися за рахунок довгострокових джерел, а короткострокові активи —

короткостроковими. Недотримання цього правила призводить до ризику ліквідності, втрати фінансової стійкості та залежності від перекредитування.

2. Теорія оптимальної структури капіталу.

Згідно з модифікованими версіями теореми Модільяні–Міллера та компромісною теорією Майєрса (Trade-Off Theory (Myers, 1984)), ефективне співвідношення між власним і позиковим капіталом мінімізує вартість капіталу підприємства та максимізує його ринкову цінність. Надлишкове використання короткострокових позик збільшує ризик рефінансування та обмежує інвестиційну гнучкість. Саме тому рекомендацією для підприємства може бути оптимізація структури капіталу шляхом залучення більшої частки довгострокових зобов'язань з фіксованою вартістю в умовах помірної інфляції. Зокрема Майєрс у Теорії компромісу визначав способи досягнення компромісу між перевагами боргу (податковий щит) та його ризиком (банкрутство, ліквідність).

3. Теорія робочого (оборотного) капіталу.

Ще один теоретичний підхід стосується управління оборотним капіталом компанії (Working Capital Management Theory). Прикладом є моделі операційного циклу Gitman & Zutter (2015), модель EOQ (Economic Order Quantity), концепція JIT (Just-in-Time Inventory).

Так, ефективне управління оборотним капіталом впливає на ліквідність, операційний і фінансовий цикли та рентабельність. Згідно з теорією, ефективне управління дебіторською заборгованістю, запасами та кредиторською заборгованістю дозволяє скоротити фінансові витрати і вивільнити капітал для інвестицій. На цій основі ключовою рекомендацією може бути скорочення операційного циклу через впровадження цифрових систем обліку запасів, політики контролю дебіторської заборгованості, оптимізацію графіків розрахунків з постачальниками [4, 11, 16].

У цьому контексті діяльність агропромислової компанії «Кернел» за 2020–2024 роки надає змістовну основу для комплексного аналізу та розробки рекомендацій для вдосконалення управління фінансовими

ресурсами. Проведений у попередньому розділі аналіз виявив, що у період 2020–2024 років Компанія «Кернел» демонструвала помітні коливання грошових потоків, що свідчить про нестабільність у сфері операційної діяльності. Зокрема, у 2022 році операційний грошовий потік став від’ємним і становив –305 млн доларів США, що є наслідком глибокої кризи ліквідності. Попри часткове відновлення у 2023 році (716 млн дол.) та стабілізацію у 2024 році (472 млн дол.), грошові потоки залишаються вразливими до зовнішніх шоків. Індикатор Cash Conversion, який перевищував 1,2 у 2023–2024 роках, демонструє покращення, але водночас свідчить про залежність від поточної кон’юнктури ринку.

Ключовою проблемою, що мала істотний вплив на ефективність використання активів, стало знецінення активів. У 2024 році втрати активів через збройну агресію сягнули рекордного рівня — 229 млн доларів США, що зумовило зниження операційного прибутку на 37% та зменшення ЕВІТДА на 30%. Знецінення активів підриває інвестиційний потенціал і негативно впливає на фінансову стійкість підприємства.

Динаміка джерел фінансування засвідчує, що у 2022 році частка поточних зобов’язань різко зросла до понад 53% від загального обсягу пасивів, що створює загрозу ліквідності та підвищує залежність від короткострокового капіталу. Хоча у 2023–2024 роках компанія змогла зменшити цю частку до 40%, співвідношення поточних та довгострокових зобов’язань залишається деформованим, а ліквідність — обмеженою. Коефіцієнт абсолютної ліквідності лише у 2024 році сягнув прийняттого рівня (0,59), хоча ще у 2022 році становив критичні 0,20.

Ще одним проявом фінансового напруження стало скорочення інвестиційної активності: інвестиційні потоки у 2024 році стали від’ємними (–113 млн дол.), а загальний обсяг активів скоротився на 800 млн доларів США за останні два роки. Особливо тривожним є зменшення частки необоротних активів — з 51,6% у 2020 до 36,6% у 2024 році — що є свідченням зниження довгострокового потенціалу компанії [12].

Важливим показником дотримання правил фінансування є відповідність між терміновістю активів і джерелами їх покриття. За результатами аналізу, структура зобов'язань компанії Кернел протягом 2020–2024 років зазнала істотних змін. Зокрема, у 2022 році частка поточних зобов'язань у загальному обсязі фінансування сягнула понад 53%, що суттєво перевищує прийнятні межі для аграрного бізнесу з високою сезонністю. Така короткотермінова переорієнтація джерел фінансування створює ризики ліквідності й порушує правило фінансової відповідності між активами і пасивами.

Поряд із цим, компанії вдалося поступово знизити рівень боргового навантаження: обсяг чистого боргу зменшився з 1,073 млн дол. США у 2022 році до 281 млн дол. у 2024 році, а показник Net Debt / EBITDA — з критичних 4,9х до безпечних 0,7х. Одночасно коефіцієнт автономії (Equity/Assets) зріс до 63%, що є свідченням дотримання принципу фінансової стійкості та зниження залежності від позикових джерел.

Також спостерігається позитивна тенденція в реструктуризації зобов'язань: частка довгострокових пасивів у 2024 році зросла відносно попередніх років, хоча й залишалась на порівняно низькому рівні (менше 7%). Цей аспект потребує подальшого вдосконалення — з метою приведення структури джерел у відповідність до характеру активів, особливо з урахуванням високої капіталомісткості аграрного сектору.

Другим важливим критерієм оцінки є ефективність використання фінансових ресурсів, що акумулюються в активах компанії. Аналіз динаміки балансу свідчить, що структура активів компанії поступово трансформується в бік зростання частки оборотних активів. Так, їх питома вага зросла з 48,4% у 2020 році до майже 65% у 2024 році, тоді як частка необоротних активів — відповідно скоротилася до 36,6%. Такий зсув з одного боку може свідчити про підвищену гнучкість, але з іншого — про зниження інвестиційного потенціалу та недостатню капіталізацію.

Крім того, показники ліквідності компанії свідчать про нестабільне управління обіговими коштами: у 2022 році коефіцієнт абсолютної ліквідності знизився до критичного рівня 0,20, лише у 2024 році підвищившись до 0,59. Це сигналізує про неефективне використання короткострокових активів у минулому та свідчить про необхідність посилення контролю за структурою оборотного капіталу.

Варто відзначити також зменшення загального обсягу активів на 800 млн дол. США у 2022–2024 роках, що є наслідком знецінення інфраструктури (229 млн дол. у 2024 році) і скорочення інвестицій. Незважаючи на часткову стабілізацію, інвестиційна активність компанії залишалася стриманою — інвестиційний потік у 2024 році був від’ємним (–113 млн дол.), що не сприяє довгостроковому зростанню та модернізації.

Таким чином, Компанія «Кернел» протягом 2020–2024 років загалом дотримувалась базових фінансових принципів, зокрема у частині зменшення боргового навантаження та підвищення частки власного капіталу. Разом із тим, структурні викривлення у фінансуванні оборотних активів, недостатній обсяг довгострокового фінансування та скорочення інвестиційної активності створюють потенційні загрози фінансовій гнучкості та фінансовому стану Компанії. Забезпечення відповідності між активами та зобов’язаннями, разом із підвищенням ефективності використання фінансових ресурсів, є критично важливими для досягнення стійкого зростання та фінансової стабільності у середньо- та довгостроковій перспективі.

Для забезпечення стійкого розвитку та відповідності класичним фінансовим принципам Компанії Кернел доцільно впровадити такі заходи:

1. *Посилення стратегічного планування структури фінансування:* узгодити терміновість джерел фінансування з характером активів, зменшити частку короткострокових зобов’язань, активно залучати довгостроковий капітал — як через облігації, так і за участі міжнародних фінансових інституцій.

2. *Активізація інвестиційної діяльності в необоротні активи:* пріоритет має надаватись критичній інфраструктурі (логістика, елеватори, сушарки), що не тільки підвищить ефективність операцій, а й зміцнить структуру активів.

3. *Раціоналізація використання оборотних активів:* за рахунок скорочення дебіторської заборгованості, зменшення обсягів незадіяних запасів, впровадження точного фінансового контролю за обіговими коштами.

4. *Підвищення ефективності захисту активів:* обов'язкове страхування основних засобів і впровадження резервів під можливі втрати допоможуть підвищити стійкість компанії до зовнішніх ризиків.

Згідно першого та третього напрямів розробки рекомендацій Компанії здійснимо обрахунок пропозицій щодо оптимізації обсягів фінансових ресурсів та збалансування пропорцій активів та пасивів для дотримання правил фінансування. Для цього здійснимо розрахунок необхідного обсягу довгострокового капіталу, який компанія «Кернел» повинна залучити для збалансування джерел фінансування відповідно до характеру активів у 2024 році.

1. *Обрахунок оптимальної структури фінансування.*

Станом на 30.06.2024 року маємо такі дані:

Необоротні активи: 1,242 млн USD

Оборотні активи: 2,155 млн USD

Власний капітал + Довгострокові зобов'язання: $1,865 + 164 = 2,029$ млн USD

Таким чином, покриття необоротних активів здійснюється повністю, однак лише 36,5% оборотних активів фінансуються довгостроковими джерелами, тоді як бажаним є рівень не менше 50%.

Для досягнення цільового рівня потрібно:

- Мінімальні довгострокові джерела:

$1,242$ (необоротні) + $1,078$ (50% оборотних) = $2,320$ млн USD

- Дефіцит довгострокових ресурсів складає:

$$2,320 - 2,029 = 291 \text{ млн USD}$$

Компанія потребує залучення додатково близько 290–300 млн доларів США довгострокового капіталу, щоб дотримуватись принципу:

- покриття 100% необоротних активів, і
- принаймні 50% оборотних активів — за рахунок стабільних джерел.

Для залучення такого обсягу фінансування Компанія Кернел може скористатися наступними методами і формами залучення ресурсів:

- 1) Облігаційні запозичення (Eurobonds) — на суму близько 150–200 млн USD. Структуровані з урахуванням ESG-компоненти можуть бути привабливими для міжнародних фондів.
- 2) Довгострокове фінансування від міжнародних фінансових інституцій (IFC, EBRD тощо) — на 100–150 млн USD. Залучені кошти мають бути спрямовані на інвестиції у логістику, зберігання, відновлення інфраструктури.

Такий підхід дозволить збалансувати структуру джерел фінансування відповідно до характеру активів і зміцнити фінансову стійкість Компанії «Кернел».

2. Рекомендації з оптимізації обсягів оборотного капіталу Компанії.

Однією з ключових складових ефективного управління фінансами є раціональна структура та швидкість обігу оборотного капіталу. Надмірна концентрація коштів у запасах або дебіторській заборгованості затримує повернення вкладених ресурсів та знижує ліквідність. Аналіз динаміки структури активів компанії Кернел свідчить про поступове зростання частки оборотних активів (до 64,9% у 2024 році), водночас частка необоротних активів скоротилась до 36,6%. Така структура знижує інвестиційний потенціал і вимагає високої ефективності управління обіговими коштами.

Одним із напрямів підвищення ефективності використання фінансових ресурсів є скорочення тривалості операційного циклу, що охоплює періоди обороту запасів, дебіторської заборгованості та кредиторської заборгованості.

Для цього доцільно оцінити основні фінансові втрати, пов'язані з неефективністю управління складовими оборотного капіталу.

На кінець 2024 фінансового року:

- Оборотні активи: 2,155 млн USD
- Частка оборотних активів у структурі активів: 63,5%
- Поточні зобов'язання: 1,367 млн USD

Це означає, що значна частина оборотних активів використовується для покриття короткострокових зобов'язань, що створює тиск на ліквідність.

Додатково можна припустити, що:

а) близько 40% оборотних активів припадає на запаси та дебіторську заборгованість (за типовою структурою в агросекторі). Це становить:

$$0,4 \times 2,155 = 862 \text{ млн USD}$$

б) якщо компанія скоротить надлишкову дебіторську заборгованість і запаси на 15%, то звільниться близько 129 млн USD, які можуть бути переорієнтовані в ліквідні активи (грошові кошти) та використані для зменшення короткострокової заборгованості.

3. Рекомендації з оптимізації фінансового циклу компанії Кернел

Розраховані показники оборотності активів:

Період обороту запасів:

$$(700 / 3,581) \times 365 = 71 \text{ день}$$

Період обороту дебіторської заборгованості:

$$(500 / 3,581) \times 365 = 51 \text{ день}$$

Період оплати постачальникам (DSO):

$$(850 / 3,581) \times 365 = 87 \text{ днів}$$

$$\text{Фінансовий цикл} = 71 + 51 - 87 = 35 \text{ днів}$$

Таким чином, фінансовий цикл Компанії є помірно ефективним, проте значна частка запасів і дебіторської заборгованості створюють необхідність у великому обсязі фінансування оборотного капіталу. Навіть скорочення кожного з етапів циклу на 10 днів дасть змогу:

Зменшити потребу в оборотному капіталі на:

$$(3,581 \text{ млн} / 365) \times 10 = 98 \text{ млн USD}$$

Таким чином, активне управління обігом коштів (через впровадження цифрової системи обліку запасів, контролю за дебіторською заборгованістю, оптимізацію закупівель) дозволить вивільнити до 100 млн USD, які можуть бути спрямовані на стратегічні інвестиції або зниження боргового навантаження.

Обрахуємо вплив від впровадження запропонованих рекомендацій на основні абсолютні показники та показники ліквідності і фінансової стійкості компанії «Кернел» на основі даних за 2024 рік (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

**Фінансові показники Компанії «Кернел» до та після здійснення
рекомендацій**

Показник	До рекомендацій (2024 рік)	Після рекомендацій	Коментар
Оборотні активи , млн USD	2,155	2,155	Без змін — структурний показник активів
Поточні зобов'язання , млн USD	1,367	1,077 (–290 млн USD)	Часткове переведення у довгострокові зобов'язання
Довгострокові зобов'язання , млн USD	164	454 (+290 млн USD)	Залучення довгострокового капіталу
Грошові кошти / ліквідні активи , млн USD	490 (оцінка за 0,59 коеф. абсол. лікв.)	590 (+100 млн USD)	Вивільнено з оборотного капіталу через скорочення операційного циклу
Власний капітал , млн USD	1,865	1,865	Без змін
Загальні активи (баланс) , млн USD	3,397	3,397	Без змін

Джерело: розраховано автором

Розрахунки показують, що в результаті впровадження рекомендації можна буде досягти збільшення обсягів довгострокових зобов'язань майже на 290 млн. дол. USD, що буде досягнуто частковим переведенням з поточних зобов'язань. Також відбудеться вивільнення грошових коштів в результаті прискорення операційного циклу. У сукупності ці наслідки впровадження

рекомендацій позитивно вплинуть на коефіцієнти ліквідності та фінансової стійкості Компанії «Кернел» (табл.3.2).

Таблиця 3.2

Фінансові коефіцієнти Компанії «Кернел» до та після здійснення рекомендацій

Показник	Формула	До	Після	Зміна / Тенденція
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Грошові кошти / Поточні зобов'язання	$490 / 1,367 =$ 0,36	$590 / 1,077 =$ 0,55	Покращення майже до нормативного рівня 0,6
Коефіцієнт швидкої ліквідності	(Грошові кошти + Дебіторська заборгованість) / Поточні зобов'язання	$(490+500)/1,367 =$ 0,72	$(590+500)/1,077 =$ 1,01	Підвищення до оптимального рівня - 1
Коефіцієнт покриття (поточний)	Оборотні активи / Поточні зобов'язання	$2,155 / 1,367 =$ 1,58	$2,155 / 1,077 =$ 2,00	Ріст — свідчить про поліпшену платоспроможність
Коефіцієнт автономії	Власний капітал / Загальні активи	$1,865 / 3,397 =$ 0,55	$1,865 / 3,397 =$ 0,55	Без змін (але відносна стабільність — позитивно)
Частка короткостр. зобов'язань	Поточні зобов'язання / Активи	$1,367 / 3,397 =$ 40%	$1,077 / 3,397 =$ 32%	Помітне зниження ризику короткострокового навантаження
Частка довгострок. зобов'язань	Довгострокові зобов'язання / Активи	$164 / 3,397 =$ 4,8%	$454 / 3,397 =$ 13,4%	Структурне вирівнювання джерел фінансування

Джерело: розраховано автором

Розрахунки показують, що можна буде досягти наступних позитивних змін у рівні коефіцієнтів:

- Ліквідність компанії значно покращується: коефіцієнт абсолютної ліквідності наближається до нормативу, а швидка ліквідність перевищує одиницю.

- Платоспроможність (коефіцієнт покриття) досягає значення 2,0 — що є ознакою комфортного співвідношення активів до поточних зобов'язань.

- Фінансова стійкість посилюється: зменшується залежність від короткострокових джерел, збільшується частка довгострокового фінансування.

- Загальна структура джерел фінансування вирівнюється, знижується навантаження на Cash flow.

Таким чином, Компанії «Кернел» доцільно запровадити рекомендації у пропонованих напрямках.

3.2. Прогнозування обсягів фінансових ресурсів Компанії «Кернел» та показників ефективності їх використання

Для визначення ефективності використання фінансових ресурсів компанії з урахуванням запроваджених рекомендацій потрібно скласти прогнози таких показників як обсяги чистої виручки та обсяги активів.

Прогноз обсягів чистої виручки Компанії «Кернел» та обсягів активів, сформовані на основі:

- аналізу динаміки показників за 2020–2024 роки;
- позитивної тенденції у фінансовій структурі у результаті запропонованих рекомендацій;
- трендів помірною відновлення аграрного експорту України у 2024–2025 рр.,
- зростання ефективності внутрішніх процесів компанії.

Попередня оцінка трендів у зміні чистої виручки дозволила виявити наступні тренди:

У 2022 — піковий рівень (до повномасштабної блокади).

У 2023 — падіння на 35% через війну та обмеження експорту.

У 2024 — відновлення на 3,6% (помірна позитивна динаміка).

Очікується зростання обсягів експорту через Чорне море (враховуючи динаміку у 2 півріччі 2024 року), часткове відновлення інфраструктури, покращення логістичних маршрутів, стабілізація курсу гривні.

На цій підставі здійснимо прогнозування обсягів чистої виручки за умов двох сценаріїв консервативного (зростання на 8% до рівня 2024 року) та оптимістичного (зростання на 12% до рівня 2024 року).

За консервативного сценарію:

$$3,581 \times 1,08 = 3,868 \text{ млрд USD}$$

За оптимістичного сценарію:

$$3,581 \times 1,12 = 4,012 \text{ млрд USD}$$

Таким чином, прогнозний обсяг чистої виручки на 2025 рік буде знаходитися в інтервалі 3,9 – 4,0 млрд USD.

Далі здійснимо прогнозування обсягів активів Компанії, для цього скористаємося інформацією з табл. 2.8. Аналіз показав, що протягом 2022-2024 років відбулося зниження загальної величини активів на 19% і склало 3,397 млрд USD на кінець 2024 року.

Передбачимо, що імовірними факторами зростання Компанії та її активів у 2025 році будуть:

плановане відновлення інвестактивності (запропоноване залучення 290 млн USD);

вивільнення до 100 млн USD оборотного капіталу через оптимізацію обігу;

зменшення обсягу знецінення, а також стабілізація логістики.

В результаті - очікуване зростання активів очікується за песимістичного сценарію – 7%, а за оптимістичного сценарію – 10%, за умови реалізації запропонованих заходів і стабілізації умов.

За консервативного сценарію:

$$3,397 \times 1,07 = 3,635 \text{ млрд USD}$$

За оптимістичного сценарію:

$$3,397 \times 1,10 = 3,737 \text{ млрд USD}$$

Таким чином, прогнозний обсяг активів на 2025 рік буде знаходитися в інтервалі 3,64 – 3,74 млрд USD.

Отже, Компанія «Кернел» за умови реалізації структурних рекомендацій (залучення довгострокового капіталу, оптимізація оборотного циклу) має потенціал повернутись до помірному зростання у 2025 році. Прогнозований

ріст виручки та активів відповідає очікуванням ринку в умовах поступового економічного відновлення АПК України.

Виручка у 2022 році була піковою до початку масштабного вторгнення, далі впала на третину, але вже у 2024 спостерігається стабілізація. Прогноз на 2025 базується на відновленні експорту та зростанні ефективності діяльності.

Активи поступово скорочувались через списання знецінених об'єктів і обмеження інвестицій. У 2025 очікується зворотна тенденція — помірне зростання за рахунок реалізації інвестиційних планів і поліпшення структури фінансування.

Надалі здійснимо прогнозування фінансових показників компанії «Кернел» на 2025 рік та здійснимо розрахунок показників рентабельності та оборотності активів на основі даних за 2024 і прогнозу на 2025 рік. Для цього передбачимо помірний сценарій – середнє значення приросту показників між оптимістичним та песимістичним сценарієм (табл.3.3).

Таблиця 3.3

Фактичні та прогнозні показники Компанії «Кернел»

Показник	2024 рік факт	2025 рік (прогноз)	Темп зростання, %
Виручка	3,581	3,950	+10,3%
ЕВІТДА	381	430	+12,9%
Чистий прибуток	168	210	+25%
Активи (середнє за рік)	~3,641 (середнє між 2023 і 2024)	3,700	+8,9%
Необоротні активи	1,242		
Оборотні активи	2,155		

Джерело: розраховано автором

Далі здійснимо розрахунок показників рентабельності та оборотності фактичних та прогнозних на 2025 рік.

Формули розрахунку:

Рентабельність активів (ROA) = Чистий прибуток / Середні активи × 100%

Оборотність активів = Виручка / Середні активи

Рентабельність EBITDA на активи = EBITDA / Середні активи × 100%

2024 рік:

Середні активи 2024 рік: $(3,885 + 3,397) / 2 = 3,641$ млрд USD

ROA = $168 / 3,641 \times 100\% = 4,6\%$

Оборотність активів = $3,581 / 3,641 = 0,98$ об/рік

EBITDA/Assets = $381 / 3,641 \times 100\% = 10,5\%$

2025 рік (прогноз):

Середні активи 2025 рік: $(3,397 + 3,700) / 2 = 3,549$ млрд USD

ROA = $210 / 3,549 \times 100\% = 5,9\%$

Оборотність активів = $3,950 / 3,549 = 1,11$ об/рік

EBITDA/Assets = $430 / 3,549 \times 100\% = 12,1\%$

Результаті обрахунків представлені в табл.3.4.

Таблиця 3.4

Фактичні та прогнозні показники ефективності Компанії «Кернел»

Показник	2024 (факт)	2025 (прогноз)	Тенденція
Рентабельність активів (ROA), %	4,6%	5,9%	Покращення
Оборотність активів, разів на рік	0,98	1,11	Прискорення обігу
EBITDA / Активи, %	10,5%	12,1%	Підвищення ефективності

Джерело: розраховано автором

Таким чином, здійснений прогноз на 2025 рік свідчить про поступове поліпшення фінансової ефективності Компанії «Кернел»:

- Підвищення рентабельності активів на 1,3%;
- Покращення оборотності, що вказує на активізацію господарської діяльності;
- Зростання прибутковості активів компанії внаслідок впровадження рекомендацій.

Висновки до розділу 3

Для забезпечення стійкого розвитку та відповідності класичним фінансовим принципам Компанії Кернел доцільно впровадити такі заходи:

5. *Посилення стратегічного планування структури фінансування:* узгодити терміновість джерел фінансування з характером активів, зменшити частку короткострокових зобов'язань, активно залучати довгостроковий капітал — як через облігації, так і за участі міжнародних фінансових інституцій.

6. *Раціоналізація використання оборотних активів:* за рахунок скорочення дебіторської заборгованості, зменшення обсягів незадіяних запасів, впровадження точного фінансового контролю за обіговими коштами.

Розраховано, що Компанія потребує залучення додатково близько 290–300 млн доларів США довгострокового капіталу, щоб дотримуватись принципу: покриття 100% необоротних активів і принаймні 50% оборотних активів — за рахунок стабільних джерел.

За другим напрямом розраховано, за умов якщо компанія скоротить надлишкову дебіторську заборгованість і запаси на 15%, то звільниться близько 129 млн USD, які можуть бути переорієнтовані в ліквідні активи (грошові кошти) та використані для зменшення короткострокової заборгованості.

Активне управління обігом коштів (через впровадження цифрової системи обліку запасів, контролю за дебіторською заборгованістю, оптимізацію закупівель) дозволить вивільнити до 100 млн USD, які можуть бути спрямовані на стратегічні інвестиції або зниження боргового навантаження.

Розрахунки показують, що в результаті впровадження рекомендації можна буде досягти збільшення обсягів довгострокових зобов'язань майже на 290 млн. дол. USD, що буде досягнуто частковим переведенням з поточних зобов'язань. Також відбудеться вивільнення грошових коштів в

результаті прискорення операційного циклу. У сукупності ці наслідки впровадження рекомендацій позитивно вплинуть на коефіцієнти ліквідності та фінансової стійкості Компанії «Кернел»

Розрахунки показують, що можна буде досягти наступних позитивних змін у рівні коефіцієнтів:

- Ліквідність компанії значно покращується: коефіцієнт абсолютної ліквідності наближається до нормативу, а швидка ліквідність перевищує одиницю.

- Платоспроможність (коефіцієнт покриття) досягає значення 2,0 — що є ознакою комфортного співвідношення активів до поточних зобов'язань.

- Фінансова стійкість посилюється: зменшується залежність від короткострокових джерел, збільшується частка довгострокового фінансування.

- Загальна структура джерел фінансування вирівнюється, знижується навантаження на Cash flow.

Таким чином, Компанії «Кернел» доцільно запровадити рекомендації у пропонованих напрямках.

Встановлено, що Компанія «Кернел» за умови реалізації структурних рекомендацій (залучення довгострокового капіталу, оптимізація оборотного циклу) має потенціал повернутись до помірнього зростання у 2025 році. Прогнозований ріст виручки та активів відповідає очікуванням ринку в умовах поступового економічного відновлення АПК України.

Виручка у 2022 році була піковою до початку масштабного вторгнення, далі впала на третину, але вже у 2024 спостерігається стабілізація. Прогноз на 2025 базується на відновленні експорту та зростанні ефективності діяльності.

Активи поступово скорочувались через списання знецінених об'єктів і обмеження інвестицій. У 2025 очікується зворотна тенденція — помірне зростання за рахунок реалізації інвестиційних планів і поліпшення структури фінансування.

Таким чином, здійснений прогноз на 2025 рік свідчить про поступове поліпшення фінансової ефективності Компанії «Кернел»:

- Підвищення рентабельності активів на 1,3%;
- Покращення оборотності, що вказує на активізацію господарської діяльності;
- Зростання прибутковості активів компанії внаслідок впровадження рекомендацій.

ВИСНОВКИ

Фінансові ресурси є життєво важливим елементом діяльності підприємства. Їх ефективне формування та використання забезпечує стабільність, розвиток і конкурентоспроможність бізнесу. Для досягнення цих цілей необхідно впроваджувати сучасні підходи до управління фінансами, враховуючи специфіку підприємства та ринкові умови.

Власні фінансові ресурси є основою фінансової стійкості підприємства та головним джерелом довгострокового розвитку. Їхня перевага полягає в автономності, стабільності та незалежності, однак обмеженість у обсягах і складність швидкого нарощення вимагають раціонального використання та ефективного управління. Успішні підприємства прагнуть до оптимального балансу між власними та позиковими ресурсами, формуючи стійку фінансову структуру для забезпечення стабільного функціонування та розвитку в умовах мінливого середовища.

Позикові фінансові ресурси є потужним інструментом розвитку підприємства за умови виваженого використання. Вони дозволяють залучити значні кошти без зміни структури власності, забезпечити гнучкість фінансування та підвищити ефективність капіталу. Водночас, надмірне використання боргу підвищує фінансові ризики та може загрожувати стабільності. Оптимальна стратегія фінансування передбачає баланс між власними й позиковими ресурсами, з урахуванням структури активів, циклічності бізнесу, кредитоспроможності та ринкових умов.

Kernel продемонстрував стійкість в умовах війни завдяки масштабній інфраструктурі, гнучкості логістики, стратегічним інвестиціям і адаптації до нових реалій. Попри суттєве зниження прибутковості, компанія зберегла рентабельність і погасила частину боргових зобов'язань. Надалі основними викликами залишаються воєнні ризики, проблеми з експортом і дефіцит сировини внаслідок неврожаю 2024 року. Компанія зосереджується на

збереженні ліквідності, стабільності й підтримці стійкості українського аграрного сектору.

Фінансовий стан компанії Kernel у 2024 році демонструє вражаючу адаптивність і стійкість в умовах надзвичайних зовнішніх загроз. Компанія не лише зберегла прибутковість, але й зменшила боргове навантаження, підтримує ліквідність і продовжує інвестувати в енергонезалежність. Проте ключовими ризиками залишаються логістичні обмеження, знецінення активів та загрози інфраструктурі.

Динаміка фінансових результатів Kernel у 2022–2024 роках є прикладом адаптивності великого бізнесу до екстремальних умов. Компанія пройшла через шокову хвилю війни, змогла стабілізуватись і утримати прибутковість у складних умовах. Попри зменшення прибутку в 2024 році, Kernel продемонструвала здатність зберігати операційну ефективність, акумулювати ліквідність і поступово оновлювати інфраструктуру. Це дозволяє розглядати компанію як одного з найстійкіших гравців українського агросектору, готового до викликів і змін у 2025 році.

У період 2022–2024 фінансових років компанія Kernel здійснила масштабну трансформацію своєї капітальної структури, реагуючи на виклики війни, кризи ліквідності та потреби адаптації до нових ринкових умов. Аналіз динаміки змін у власному та позиковому капіталі свідчить про зважену фінансову політику, спрямовану на зміцнення стійкості компанії, скорочення боргового навантаження та збереження довіри інвесторів.

Упродовж 2022–2024 років Kernel зумів здійснити глибоку фінансову реструктуризацію, адаптуючись до обставин повномасштабної війни, порушення логістики та макроекономічної нестабільності. Зростання власного капіталу, скорочення боргу, посилення фінансової автономії та зниження показників заборгованості свідчать про ефективність управлінської стратегії та здатність Kernel працювати в умовах високих ризиків.

Зміни у структурі активів демонструють її прагнення до підтримки ліквідності, що є обґрунтованим кроком для агропідприємства в умовах

макроекономічної невизначеності. Водночас, скорочення необоротних активів може вимагати додаткових заходів для забезпечення довгострокового розвитку компанії після стабілізації ситуації.

Компанія Кернел загалом дотримується правил фінансування, які включають відповідність термінів фінансування активів. Зокрема:

- Фінансування поточних активів переважно короткостроковими зобов'язаннями, що відповідає класичним принципам управління ліквідністю.
- Фінансування необоротних активів власним капіталом та частково довгостроковими зобов'язаннями, що сприяє фінансовій стабільності.
- Зменшення боргового навантаження та поступове збільшення частки власного капіталу, що позитивно впливає на фінансову автономію компанії.

Ця стратегія є доцільною для агропідприємства, яке працює в умовах високої невизначеності. Завдяки такій політиці, компанія не лише зберігає позиції на аграрному ринку України, а й формує надійну основу для довгострокового розвитку у післявоєнний період.

Раціональне управління фінансовими ресурсами є критичним елементом забезпечення стабільності та стійкого розвитку підприємства. Особливої ваги набуває дотримання класичних принципів фінансування — таких як збалансованість між коротко- і довгостроковими зобов'язаннями, відповідність між строками активів і джерел фінансування, а також ефективність розміщення залучених коштів у продуктивні активи.

Аналіз встановив, що Компанія «Кернел» протягом 2020–2024 років загалом дотримувалась базових фінансових принципів, зокрема у частині зменшення боргового навантаження та підвищення частки власного капіталу. Разом із тим, структурні викривлення у фінансуванні оборотних активів, недостатній обсяг довгострокового фінансування та скорочення інвестиційної активності створюють потенційні загрози фінансовій гнучкості та фінансовому стану Компанії. Забезпечення відповідності між активами та зобов'язаннями, разом із підвищенням ефективності використання фінансових ресурсів, є критично важливими для досягнення стійкого

зростання та фінансової стабільності у середньо- та довгостроковій перспективі.

Для забезпечення стійкого розвитку та відповідності класичним фінансовим принципам Компанії Кернел доцільно впровадити такі заходи:

7. *Посилення стратегічного планування структури фінансування:* узгодити терміновість джерел фінансування з характером активів, зменшити частку короткострокових зобов'язань, активно залучати довгостроковий капітал — як через облігації, так і за участі міжнародних фінансових інституцій.

8. *Раціоналізація використання оборотних активів:* за рахунок скорочення дебіторської заборгованості, зменшення обсягів незадіяних запасів, впровадження точного фінансового контролю за обіговими коштами.

Розраховано, що Компанія потребує залучення додатково близько 290–300 млн доларів США довгострокового капіталу, щоб дотримуватись принципу: покриття 100% необоротних активів і принаймні 50% оборотних активів — за рахунок стабільних джерел.

За другим напрямом розраховано, за умов якщо компанія скоротить надлишкову дебіторську заборгованість і запаси на 15%, то звільниться близько 129 млн USD, які можуть бути переорієнтовані в ліквідні активи (грошові кошти) та використані для зменшення короткострокової заборгованості.

Активне управління обігом коштів (через впровадження цифрової системи обліку запасів, контролю за дебіторською заборгованістю, оптимізацію закупівель) дозволить вивільнити до 100 млн USD, які можуть бути спрямовані на стратегічні інвестиції або зниження боргового навантаження.

Розрахунки показують, що в результаті впровадження рекомендації можна буде досягти збільшення обсягів довгострокових зобов'язань майже на 290 млн. дол. USD, що буде досягнуто частковим переведенням з поточних зобов'язань. Також відбудеться вивільнення грошових коштів в

результаті прискорення операційного циклу. У сукупності ці наслідки впровадження рекомендацій позитивно вплинуть на коефіцієнти ліквідності та фінансової стійкості Компанії «Кернел»

Розрахунки показують, що можна буде досягти наступних позитивних змін у рівні коефіцієнтів:

- Ліквідність компанії значно покращується: коефіцієнт абсолютної ліквідності наближається до нормативу, а швидка ліквідність перевищує одиницю.

- Платоспроможність (коефіцієнт покриття) досягає значення 2,0 — що є ознакою комфортного співвідношення активів до поточних зобов'язань.

- Фінансова стійкість посилюється: зменшується залежність від короткострокових джерел, збільшується частка довгострокового фінансування.

- Загальна структура джерел фінансування вирівнюється, знижується навантаження на Cash flow.

Таким чином, Компанії «Кернел» доцільно запровадити рекомендації у пропонованих напрямках.

Встановлено, що Компанія «Кернел» за умови реалізації структурних рекомендацій (залучення довгострокового капіталу, оптимізація оборотного циклу) має потенціал повернутись до помірнього зростання у 2025 році. Прогнозований ріст виручки та активів відповідає очікуванням ринку в умовах поступового економічного відновлення АПК України.

Виручка у 2022 році була піковою до початку масштабного вторгнення, далі впала на третину, але вже у 2024 спостерігається стабілізація. Прогноз на 2025 базується на відновленні експорту та зростанні ефективності діяльності.

Активи поступово скорочувались через списання знецінених об'єктів і обмеження інвестицій. У 2025 очікується зворотна тенденція — помірне зростання за рахунок реалізації інвестиційних планів і поліпшення структури фінансування.

Таким чином, здійснений прогноз на 2025 рік свідчить про поступове поліпшення фінансової ефективності Компанії «Кернел»:

- Підвищення рентабельності активів на 1,3%;
- Покращення оборотності, що вказує на активізацію господарської діяльності;
- Зростання прибутковості активів компанії внаслідок впровадження рекомендацій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абдуллаєва А.Є. Особливості здійснення стратегічного управління фінансовими ресурсами на вітчизняних підприємствах. *Вісник Хмельницького національного університету*. Економічні науки. 2020. № 1. С. 188–191.
2. Агросектор України: вплив війни та перспективи відновлення. URL: <https://dlf.ua/ua/agrosektor-ukrayini-vpliv-vijni-ta-perspektivi-vidnovlennya/> (дата звернення 14.04.2025)
3. Агропромисловий комплекс України, огляд ніші та реалії сьогодення. URL: <https://blog.youcontrol.market/aghropromislovii-komplieks-ukrayini-oghliad-nishi-ta-riealiyi-soghodiennia/> (дата звернення 24.04.2025)
4. Азаренкова Г. М., Журавель Т. М., Михайленко Р. М. *Фінанси підприємств*: навч. посібник. 3-тє вид., виправл. і доп. К.: Знання-Прес, 2009. 299 с.
5. Аранчій В.І., Бойко Л.М., Черненко Л.В. *Гроші та кредит*: навч. посіб. Львів: Магнолія 2009, 2010. 300 с.
6. Бланк І. О. *Управління формуванням капіталу*. К.: Ельга, 2002. 512 с.
7. Близнюк О. П., Горпиненко А. П. Класифікація джерел формування фінансових ресурсів підприємства. *Вісник Міжнародного слов'янського університету*. Серія: Економічні науки. 2012. Т. 15, № 2. с. 52–58.
8. Бойко Є. М. Сучасний стан та проблеми процесу формування фінансових ресурсів підприємства в Україні. *Молодий вчений*. 2016. № 5. С. 15-16.
9. Бражник Л.В. Фінансові ресурси підприємства: їх формування та використання. *Економіка і суспільство*. 2018. Випуск 14. С.778 -783

10. Бражник, Л., Аранчій, Д., & Чоп, В. (2023). Фінансові ресурси підприємства: управління та їх вплив на фінансовий стан. *Цифрова економіка та економічна безпека*, (5 (05), 115-120. <https://doi.org/10.32782/dees.5-18> (дата звернення 15.04.2025)
11. Бугас В. В., Коваль А. А. Управління фінансовими ресурсами підприємства. *Modern Economics*. 2020. № 19. С. 32-34.
12. Вплив війни на стан аграрної галузі в Україні. URL: <https://economics.org.ua/images/Analitika-agro-sector2023.pdf> (дата звернення 10.05.2025)
13. Волкова Н.А. Аналітична оцінка оптимізації фінансових ресурсів. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/> (дата звернення 8.05.2025)
14. Гайбура Ю.А. Концептуальні засади формування фінансових ресурсів підприємств за сучасних умов. *Агросвіт*. 2020. № 6. С.14–21.
15. Герман Микола. Управління фінансовими ресурсами підприємства та їх вплив на фінансовий стан. *Вісник Хмельницького національного університету* 2022. № 5, Том 1. С.175 -180 [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-310-5\(1\)-29](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-310-5(1)-29) (дата звернення 14.04.2025)
16. Гудзь О. *Фінансові ресурси сільськогосподарських підприємств*: монографія. Київ: ННЦ ІАЕ, 2007. 578 с.
17. Джерелейко, С., Лопатовський, В., Шпильовий, В. (2022). ДЕФІНІЦІЯ ПОНЯТЬ «ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ» ТА «ГРОШОВІ КОШТИ». *Innovation and Sustainability*, (2), 131–138. <https://doi.org/10.31649/ins.2022.2.131.138> (дата звернення 10.04.2025)
18. Дропа Я.Б., Терешко О.М. Формування фінансових ресурсів підприємств в сучасних умовах розвитку фінансової системи. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/01/60-1.pdf> (дата звернення 10.04.2025)
19. Дорогань В.К., Томілін О.О., Гаврилова О.А. *Основи фінансової діяльності підприємства*: підручник. Київ : Вид-во Європ. ун-ту, 2008. 259 с.

20. Єфремова Н. Джерела формування фінансових ресурсів підприємства: їх склад та оптимізація структури. Електронне наукове фахове видання «*Ефективна економіка*». 2013. № 3. С. 53 – 61.
21. Журавльова Т. О. Формування фінансових ресурсів підприємства в умовах кризи. *Економіка та держава*. 2020. № 3. С. 42–45. DOI: [10.32702/2306-6806.2020.3.42](https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.3.42) (дата звернення 14.04.2025)
22. Золоте правило фінансування. URL: <https://buklib.net/books/28466/> (дата звернення 15.04.2025)
23. Катан Л. І., Сидоренко А.І. Фінансові ресурси підприємства та особливості їх формування. URL: <https://dspace.dsau.dp.ua/bitstream/123456789/3087/1/1.pdf> (дата звернення 14.04.2025)
24. «Kernel» погасив єврооблігації на суму \$300 млн/ URL: <https://uaprom.info/news/kernel-pohasyv-ievrooblihotsii-na-sumu-300-mln/> (дата звернення 24.04.2025)
25. Кропівцова Н. Особливості формування фінансових ресурсів підприємства. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі і послуг*. 2011. Вип. 1. С. 261—268.
26. Лайко П., Мних М. *Фінанси підприємств*: підручник для студ. вузів. Київ: Знання України, 2004. 428 с
27. Лапа А. Фінансові ресурси підприємства та їх оптимізація. *Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ*, Серія: Економічні науки. № 4. 2013. С. 289—297
28. Линенко А. В. Оптимізація структури джерел фінансових ресурсів підприємства. *Вісник Запорізького національного університету*. Серія: Економічні науки. – 2014. – № 2. – С. 47 – 55.
29. Малій О. Г. Фінансові ресурси підприємств та джерела їх формування: теоретичні аспекти. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2016. № 2. С.71 – 74.

30. Офіційний сайт Компанії Кернел. URL: <https://www.kernel.ua/ua/>
(дата звернення 10.05.2025)
31. Поддєрьогін А., Білик М., Буряк Л. та ін. *Фінанси підприємств*: підручник / за ред. А. Поддєрьогіна. 7-ме вид. Київ: КНЕУ, 2008. 552 с.
32. Правила фінансування. URL: https://studopedia.su/6_18141_zolote-pravilo-finansuvannya.html (дата звернення 10.04.2025)
33. Стецюк П. *Теорія та практика управління фінансовими ресурсами сільськогосподарських підприємств*: монографія. Київ: ННЦ ІАЕ, 2008. 386 с.
34. Філімоненков О. *Фінанси підприємств*: Навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ: МАУП, 2004. 328 с.
35. *Фінанси підприємств*: навчальний посібник / Ситник Н. С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2020. 402 с.

ДОДАТКИ

Consolidated Statement of Financial Position

for the year ended 30 June 2024 (in thousands of US dollars, unless otherwise stated)

	Notes	As of 30 June 2024	As of 30 June 2023
Assets			
Current assets			
Cash and cash equivalents	9, 37	809,584	954,103
Trade accounts receivable	10, 34, 37	305,246	321,579
Prepayments to suppliers	34	120,870	135,044
Corporate income tax prepaid		227	3,595
Taxes recoverable and prepaid	11	114,127	162,280
Inventory	12	277,660	341,543
Biological assets	13	187,712	147,895
Other financial assets	14, 34, 37	339,929	376,063
Total current assets		2,155,355	2,442,102
Non-current assets			
Property, plant and equipment	15	944,104	1,020,411
Right-of-use assets	16	172,931	205,644
Intangible assets	17	36,394	36,334
Goodwill	18	13,196	71,632
Deferred tax assets	25	35,626	21,353
Non-current financial assets	34	23,307	25,524
Other non-current assets	19	15,998	62,169
Total non-current assets		1,241,556	1,443,067
Total assets		3,396,911	3,885,169
Liabilities and equity			
Current liabilities			
Trade accounts payable	34, 37	109,672	158,567
Advances from customers and other current liabilities	20, 34	177,179	153,770
Corporate income tax liabilities		31,433	12,943
Short-term borrowings	22	315,166	869,933
Current portion of lease liabilities	23	27,206	31,160
Current bonds issued	24	597,580	596,211
Interest on bonds issued	24, 37	7,612	7,612
Other financial liabilities	21, 37	101,214	68,608
Total current liabilities		1,367,062	1,898,804
Non-current liabilities			
Lease liabilities	23	142,534	166,735
Deferred tax liabilities	25	20,035	20,557
Other non-current liabilities	37	986	55,078
Total non-current liabilities		163,555	242,370
Non-current liabilities			
Lease liabilities	23	142,534	166,735
Deferred tax liabilities	25	20,035	20,557
Other non-current liabilities	37	986	55,078
Total non-current liabilities		163,555	242,370
Equity attributable to Kernel Holding S.A. equity holders			
Issued capital	2	7,749	2,219
Share premium reserve	2	457,935	500,378
Additional paid-in capital	2	39,944	39,944
Treasury shares	2	—	(96,897)
Revaluation reserve		96,178	104,303
Translation reserve		(1,029,114)	(932,089)
Retained earnings		2,291,951	2,123,999
Total equity attributable to Kernel Holding S.A. equity holders		1,864,643	1,741,857
Non-controlling interests		1,651	2,138
Total equity		1,866,294	1,743,995
Total liabilities and equity		3,396,911	3,885,169
Book value		1,864,643	1,741,857
Number of shares	2, 38	293,429,230	77,429,230
Book value per share (in USD)		6.35	22.50
Diluted number of shares	38	293,429,230	77,429,230
Diluted book value per share (in USD)		6.35	22.50

On behalf of the Board of Directors

Andrii Verevskiy
Chairman of the Board of Directors

Sergiy Volkov
Director, Chief Financial Officer

Додаток А.2

Consolidated Statement of Profit or Loss

for the year ended 30 June 2024 (in thousands of US dollars, unless otherwise stated)

	Notes	For the year ended 30 June 2024	For the year ended 30 June 2023
Revenue	26, 34	3,581,462	3,455,121
Net change in fair value of biological assets and agricultural produce	13	(10,447)	(114,705)
Cost of sales	27, 34	(2,888,959)	(2,704,014)
Gross profit		682,056	636,402
Other operating income	28	71,071	53,547
Other operating expenses	28	(22,883)	(34,867)
General, administrative and selling expenses	29, 34	(213,373)	(205,019)
Net (impairment)/reversal of impairment losses on financial assets	10	(11,217)	4,130
Loss on impairment of assets	30	(229,226)	(14,733)
Profit from operating activities		276,428	439,460
Finance costs	31	(119,079)	(153,249)
Finance income	31, 34	49,819	30,792
Foreign exchange gain, net	32	32,972	62,650
Other expenses, net	33, 34	(29,088)	(11,829)
Profit before income tax		211,052	367,824
Income tax expenses	25	(43,424)	(69,050)
Profit for the period		167,628	298,774
Profit for the period attributable to:			
Equity holders of Kernel Holding S.A.		167,952	299,192
Non-controlling interests		(324)	(418)
Earnings per share			
Weighted average number of shares	38	256,839,066	77,429,230
Profit per ordinary share (in USD)		0.65	3.86
Diluted number of shares	38	256,839,066	77,429,230
Diluted profit per ordinary share (in USD)		0.65	3.86

On behalf of the Board of Directors

Andrii Verevskiy
Chairman of the Board of Directors

Sergiy Volkov
Director, Chief Financial Officer

Додаток А.3

Consolidated Statement of Cash Flows

for the year ended 30 June 2024 (in thousands of US dollars, unless otherwise stated)

	Notes	As of 30 June 2024	As of 30 June 2023
Operating activities:			
Profit before income tax		211,052	367,824
Adjustments for:			
Amortization and depreciation		104,723	104,786
Finance costs	31	119,079	153,249
Finance income	31	(49,819)	(30,792)
Net impairment/(reversal) losses on financial assets	10	11,217	(4,130)
Loss/(Gain) on disposal of property, plant and equipment	33	530	(621)
Net foreign exchange gain	32	(32,717)	(61,201)
Loss on impairment of assets	30	229,226	14,733
Write-downs of inventories to net realisable value	12	2,783	65,690
Net change in fair value of biological assets and agricultural produce	13	10,447	114,705
Net (gain)/loss arising on financial instruments		(16,540)	29,656
Other accruals		14,021	(1,089)
Operating profit before working capital changes		604,002	752,810
Changes in working capital:			
Change in trade receivable		10,425	(177,380)
Change in other financial assets		(19,228)	(265,846)
Change in prepayments and other current assets		30,859	(70,235)
Change in restricted cash balance		—	58
Change in taxes recoverable and prepaid		36,391	2,733
Change in biological assets		(17,181)	73,662
Change in inventories		(16,899)	508,182
Change in trade accounts payable		(45,292)	1,063
Change in advances from customers and other current liabilities		(397)	55,396
Cash generated from operations		582,680	880,443
Interest paid		(110,878)	(148,436)
Interest received		32,777	28,128
Income tax paid		(32,443)	(44,003)
Net cash generated by operating activities		472,136	716,132
Investing activities:			
Purchase of property, plant and equipment		(142,578)	(77,093)
Proceeds from disposal of property, plant and equipment		10,175	2,720
Payment for lease agreements		(1,426)	(1,825)
Purchase of intangible and other non-current assets		(2,489)	(10,223)
Proceeds from disposal of intangible and other non-current assets		—	123,436
Acquisition of subsidiaries, net of cash acquired	8	(24,745)	(12,031)
Disposal of subsidiaries	8	92,452	89,705
Placement of pledge deposits	14	—	(122,703)
Pledge deposits withdrawal	14	121,400	—
(Payment to acquire)/Proceeds from disposal of financial assets		(165,337)	17,590
Net cash (used in)/generated by investing activities		(112,548)	9,576
Financing activities:			
Net cash generated by operating activities		472,136	716,132
Investing activities:			
Purchase of property, plant and equipment		(142,578)	(77,093)
Proceeds from disposal of property, plant and equipment		10,175	2,720
Payment for lease agreements		(1,426)	(1,825)
Purchase of intangible and other non-current assets		(2,489)	(10,223)
Proceeds from disposal of intangible and other non-current assets		—	123,436
Acquisition of subsidiaries, net of cash acquired	8	(24,745)	(12,031)
Disposal of subsidiaries	8	92,452	89,705
Placement of pledge deposits	14	—	(122,703)
Pledge deposits withdrawal	14	121,400	—
(Payment to acquire)/Proceeds from disposal of financial assets		(165,337)	17,590
Net cash (used in)/generated by investing activities		(112,548)	9,576
Financing activities:			
Proceeds from borrowings		245,019	54,905
Repayment of borrowings		(790,455)	(247,717)
Financing for farmers		—	193
Repayment of lease liabilities		(20,046)	(23,179)
Proceeds from share premium reserve increase		54,280	—
Issued capital		5,704	—
Net cash used in financing activities		(505,498)	(215,798)
Effects of exchange rate changes on the balance of cash held in foreign currencies		1,396	(3,383)
Net (decrease)/increase in cash and cash equivalents		(144,514)	506,527
Cash and cash equivalents, at the beginning of the year	9	954,093	447,566
Cash and cash equivalents, at the end of the year	9	809,579	954,093

For non-cash financing activities please see Note 9.

On behalf of the Board of Directors

Andrii Verevskyi
Chairman of the Board of Directors

Sergiy Volkov
Director, Chief Financial Officer

Додаток Б.1

Consolidated Statement of Financial Position

for the year ended 30 June 2023 (in thousands of US dollars, unless otherwise stated)

	Notes	As of 30 June 2023	As of 30 June 2022
Assets			
Current assets			
Cash and cash equivalents	9, 37	954,103	447,625
Trade accounts receivable	10, 34, 37	321,579	142,738
Prepayments to suppliers	34	135,044	107,167
Corporate income tax prepaid		3,595	12,228
Taxes recoverable and prepaid	11	162,280	204,686
Inventory	12	341,543	953,922
Biological assets	13	147,895	161,911
Other financial assets	14, 34, 37	376,063	205,811
Assets classified as held for sale	8	—	287,068
Total current assets		2,442,102	2,523,156
Non-current assets			
Property, plant and equipment	15	1,020,411	1,018,073
Right-of-use assets	16	205,644	247,740
Intangible assets	17	36,334	124,198
Goodwill	18	71,632	71,620
Deferred tax assets	25	21,353	41,568
Non-current financial assets	34	25,524	52,532
Other non-current assets	19	62,169	106,725
Total non-current assets		1,443,067	1,662,456
Total assets		3,885,169	4,185,612
Liabilities and equity			
Current liabilities			
Trade accounts payable	34, 37	158,567	161,342
Advances from customers and other current liabilities	20, 34	153,770	89,200
Corporate income tax liabilities		12,943	7,411
Short-term borrowings	22	869,933	1,093,087
Current portion of lease liabilities	23	31,160	39,111
Current bonds issued	24	596,211	595,038
Interest on bonds issued	37	7,612	7,612
Other financial liabilities	21, 37	68,608	128,537
Liabilities associated with assets classified as held for sale		—	116,848
Total current liabilities		1,898,804	2,238,186
Non-current liabilities			
Lease liabilities	23	166,735	200,441
Deferred tax liabilities	25	20,557	21,893
Other non-current liabilities	37	55,078	38,871
Total non-current liabilities		242,370	261,205
Equity attributable to Kernel Holding S.A. equity holders			
Equity attributable to Kernel Holding S.A. equity holders			
Issued capital	2	2,219	2,219
Share premium reserve	2	500,378	500,378
Additional paid-in capital	2	39,944	39,944
Treasury shares	2	(96,897)	(96,897)
Revaluation reserve		104,303	104,303
Translation reserve		(932,089)	(816,490)
Retained earnings		2,123,999	1,949,731
Total equity attributable to Kernel Holding S.A. equity holders		1,741,857	1,683,188
Non-controlling interests		2,138	3,033
Total equity		1,743,995	1,686,221
Total liabilities and equity		3,885,169	4,185,612
Book value		1,741,857	1,683,188
Number of shares	2, 38	77,429,230	77,429,230
Book value per share (in USD)		22.50	21.74
Diluted number of shares	38	77,429,230	77,429,230
Diluted book value per share (in USD)		22.50	21.74
On behalf of the Board of Directors			

Andrii Verevskiy
Chairman of the Board of Directors

Anastasiia Usachova
Director

Sergiy Volkov
Chief Financial Officer of Kernel
Holding S.A. group of companies

Додаток Б.2

Consolidated Statement of Profit or Loss

for the year ended 30 June 2023 (in thousands of US dollars, unless otherwise stated)

	Notes	For the year ended 30 June 2023	For the year ended 30 June 2022
Revenue	26, 34	3,455,121	5,331,545
Net change in fair value of biological assets and agricultural produce	13	(114,705)	12,537
Cost of sales	27, 34	(2,704,014)	(4,691,973)
Gross profit		636,402	652,109
Other operating income	28	53,547	63,694
Other operating expenses	28	(34,867)	(44,710)
General, administrative and selling expenses	29, 34	(205,019)	(230,405)
Net reversal/(impairment) losses on financial assets	10	4,130	(32,993)
Loss on impairment of assets	30	(14,733)	(317,028)
Profit from operating activities		439,460	90,667
Finance costs	31	(153,249)	(130,549)
Finance income	31, 34	30,792	11,322
Foreign exchange gain, net	32	62,650	10,140
Other expenses, net	33, 34	(11,829)	(25,061)
Profit/(Loss) before income tax		367,824	(43,481)
Income tax (expenses)/benefit	25	(69,050)	2,781
Profit/(Loss) for the period		298,774	(40,700)
Profit/(Loss) for the period attributable to:			
Equity holders of Kernel Holding S.A.		299,192	(41,102)
Non-controlling interests		(418)	402
Earnings per share			
Weighted average number of shares	38	77,429,230	80,187,230
Profit/(loss) per ordinary share (in USD)		3.86	(0.51)
Diluted number of shares	38	77,429,230	80,187,230
Diluted profit/(loss) per ordinary share (in USD)		3.86	(0.51)

On behalf of the Board of Directors

Andrii Verevskiy
Chairman of the Board of Directors

Anastasiia Usachova
Director

Sergiy Volkov
Chief Financial Officer of Kernel
Holding S.A. group of companies

Додаток Б.3

Consolidated Statement of Cash Flows

for the year ended 30 June 2023 (in thousands of US dollars, unless otherwise stated)

	Notes	As of 30 June 2023	As of 30 June 2022
Operating activities:			
Profit/(Loss) before income tax		367,824	(43,481)
Adjustments for:			
Amortization and depreciation		104,786	129,676
Finance costs	31	153,249	130,549
Finance income	31	(30,792)	(11,322)
Net (reversal)/impairment losses on financial assets		(4,130)	32,993
Other accruals		(1,089)	4,518
Gain on disposal of property, plant and equipment	33	(621)	(2,570)
Net foreign exchange gain		(61,201)	(7,266)
Loss on impairment of assets	30	14,733	317,028
Net change in fair value of biological assets and agricultural produce	13	114,705	(12,537)
Net loss arising on financial instruments		29,656	41,333
Write-downs of inventories to net realisable value	12	65,690	98,229
Operating profit before working capital changes		752,810	677,150
Changes in working capital:			
Change in trade receivable		(177,380)	217,613
Change in other financial assets		(265,846)	14,463
Change in prepayments and other current assets		(70,235)	(58,369)
Change in restricted cash balance		58	32
Change in taxes recoverable and prepaid		2,733	(58,918)
Change in biological assets		73,662	141,024
Change in inventories		508,182	(937,306)
Change in trade accounts payable		1,063	15,126
Change in advances from customers and other current liabilities		55,396	(127,507)
Cash generated from/(used in) operations		880,443	(116,692)
Interest paid		(148,436)	(130,576)
Interest received		28,128	11,321
Income tax paid		(44,003)	(69,517)
Net cash generated by/(used in) operating activities		716,132	(305,464)
Investing activities:			
Purchase of property, plant and equipment		(77,093)	(119,678)
Proceeds from disposal of property, plant and equipment		2,720	5,876
Payment for lease agreements		(1,825)	(1,927)
Purchase of intangible and other non-current assets		(10,223)	(178,678)
Proceeds from disposal of intangible and other non-current assets		123,436	21,132
Acquisition of subsidiaries, net of cash acquired	8	(12,031)	—
Disposal of subsidiaries	8	89,705	—
Placement of pledge deposits	14	(122,703)	—
Advances received for disposal of subsidiaries	8	—	22,867
Loans provided to related parties		—	(20,065)
Proceeds from return of loans by related parties		—	15,203
Proceeds from disposal of/(Payment to acquire) financial assets		17,590	(38,419)
Net cash generated by/(used in) investing activities		9,576	(293,689)
Financing activities:			
Proceeds from borrowings		54,905	1,073,642
Repayment of borrowings		(247,717)	(230,240)
Payment of dividends	2	—	(34,069)
Proceeds from/(Financing) for farmers		193	(11,475)
Repayment of lease liabilities		(23,179)	(9,671)
Repurchase of treasury shares		—	(96,897)
Repayment of corporate bonds		—	(213,110)
Premium for early repayment of bonds		—	(1,888)
Net cash (used in)/generated by financing activities		(215,798)	476,292
Effects of exchange rate changes on the balance of cash held in foreign currencies		(3,383)	(3,423)
Net increase/(decrease) in cash and cash equivalents		506,527	(126,284)
Cash and cash equivalents, at the beginning of the year	9	447,566	573,850
Cash and cash equivalents, at the end of the year	9	954,093	447,566

For non-cash financing activities please see Note 9.

On behalf of the Board of Directors

Andrii Verevskiy
Chairman of the Board of Directors

Anastasiia Usachova
Director

Sergiy Volkov
Chief Financial Officer of Kernel
Holding S.A. group of companies

